

“МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

**Консолидовани финансијски извјештаји
за годину која се завршава 31. децембра
2020. године**

и

Извјештај независног ревизора

САДРЖАЈ

	Страна
ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	1 - 6
КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	
Консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату	7
Консолидовани извјештај о финансијском положају	8
Консолидовани извјештај о промјенама у капиталу	9
Консолидовани извјештај о новчаним токовима	10
Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје	11 - 62

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

Мишљење

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја “Мтел” а.д. Бања Лука и његових зависних правних лица (заједно у даљем тексту “Група”), који обухватају консолидовани извјештај о финансијском положају на дан 31. децембра 2020. године и консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату, консолидовани извјештај о промјенама у капиталу и консолидовани извјештај о новчаним токовима за годину која се завршава на тај дан, као и напомене уз консолидоване финансијске извјештаје, укључујући и преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, консолидовану финансијску позицију Групе на дан 31. децембра 2020. године, као и консолидоване резултате њеног пословања и консолидоване токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у одјелку нашег извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја*. Ми смо независни у односу на Групу у складу са *Кодексом етике за професионалне рачуновође* Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (*ИЕСБА Кодекс*) и испунили смо наше етичке одговорности у складу са *ИЕСБА Кодексом*. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за изражавање нашег мишљења.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији консолидованих финансијских извјештаја текућег периода. Ова питања су обрађена у контексту ревизије консолидованих финансијских извјештаја у цјелини, као и у формирању нашег мишљења о њима и ми не изражавамо посебно мишљење о овим питањима.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
1. Признавање прихода (тачност евидентирања прихода због сложености информационих система за генерисање прихода од извршених услуга) Напомена 5. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Постоји инхерентни ризик у вези са тачношћу признатих прихода од извршених услуга који произилази из сложености информационих система (ИТ) Групе преко којих се мјери остварени саобраћај, тарифирање цијена, одобрени бесплатни саобраћај и остали попусти у процесу генерисања прихода.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на тачност евидентираних прихода у 2020. години.

Процјенили смо најважније ИТ системе Групе за евидентирање оствареног саобраћаја, тарифирање цијена и фактурисање услуга купцима и спровели тестове релевантних контрола над овим системима, тестирали смо релевантне контроле над преносом података из одговарајућих информационих система у главну књигу, као и контроле над процесом плаћања рачуна од стране купаца и процесом рјешавања жалбених захтјева купаца.

На бази узорка смо тестирали усаглашеност цијена и услова попушта на фактурама купаца са важећим цјеновником и условима попушта.

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
2. Разграничење прихода и расхода због процјена уговорених одобрених и остварених роаминг попушта у међународном саобраћају Напомене 23. и 32. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Обрачунати нефактурисани приходи Групе од роаминг попушта уговорених са другим операторима у међународном саобраћају, као и укалкулисани расходи за роаминг попусте одобрене другим операторима од стране Групе су изабрани за кључно питање ревизије због тога што укључују значајан обим процјена руководства које се односе на испуњење услова из појединачних уговора са одређеним операторима.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на обрачунате попусте по основу оствареног роаминг саобраћаја у 2020. години.

Прегледали смо уговоре са најзначајнијим операторима по оствареном приходу/расходу од роаминг попушта, спровели смо тестове над узорком улазних/излазних рачуна према операторима и провјерили њихову тачност, као и усклађеност са условима дефинисаним у уговорима о роаминг попустима.

Извршили смо провјеру фактурисања износа роаминг-а са обрачунима и поравнањима добијеним од клиринг кућа у току 2020. године.

Такође смо провјерили и конзистентност у примјени рачуноводствених политика Групе приликом евидентирања роаминг попушта.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
3. Корисни вијек трајања некретнина и опреме Напомене 4. и 14. уз консолидоване финансијске извјештаје	

Идентификовали смо корисни вијек трајања некретнина и опреме као кључно питање ревизије, јер захтијева од руководства да изврши значајно просуђивање у односу на процјену преосталог корисног вијека трајања, узимајући у обзир природу, вријеме и вјероватноћу промјена техничких фактора који могу утицати на очекивани корисни вијек трајања имовине и стога може имати материјални утицај на трошкове амортизације у одређеној години.

Руководство на годишњем нивоу процјењује преостали корисни вијек трајања и резидуалну вредност некретнина и опреме. Након спровођења прегледа корисног вијека трајања некретнина и опреме, у току 2020. године Група је одлучила да промјени рачуноводствене процјене преосталог корисног вијека трајања одређених некретнина и опреме, што је резултовало у мањим трошковима амортизације у односу на претходну годину у износу од КМ 10,747,402.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на процјену корисног вијека трајања некретнина и опреме.

Наше процедуре у вези са корисним вијеком трајања некретнина и опреме, обухватале су сљедеће:

- Тестирање кључних контрола над просуђивањем руководства у вези са рачуноводственим процјенама корисног вијека трајања некретнина и опреме.

- Оцјењивање процјена руководства о корисном вијеку трајања некретнина и опреме, позивајући се на: (1) досљедност са очекиваним обрасцем потрошње економских користи од стране Групе, садржаних у одговарајућој имовини и будућим оперативним плановима, укључујући набавке и отуђења некретнина и опреме; (2) поређење са политикама које су усвојили други упоредиви телекомуникациони оператери; и (3) разматрање историјског искуства Групе, најновијих информација о моделу опреме независних добављача и нашег знања о телекомуникационој индустрији.

- Провјера претпоставки и критичних просуђивања које користи руководство упоређивањем прошлих процјена и планова руководства са процјенама и плановима текуће године узимајући у обзир недавни развој у телекомуникационој индустрији и тржишне услове.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Кључна питања ревизије (Наставак)

Кључно питање ревизије	Примјењене процедуре ревизије
4. Алокација купопродајне цијене за стечена зависна друштва током 2020. године, у складу са захтевима МСФИ 3 “Пословне комбинације” Напомена 38. уз консолидоване финансијске извјештаје	<p>У вези са алокацијом купопродајне цене спровели смо следеће процедуре ревизије:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ускладили смо накнаду за стицање са плаћеним износима исказаним на изводима банака и обавезом исказаном у консолидованим финансијским извјештајима; • процјенили смо потпуност и адекватност идентификоване стечене имовине и обавеза на дан стицања; • уз помоћ интерних стручњака, испитали смо кориштену методологију и претпоставке у извјештајима о алокацији купопродајне цијене, сачињених од стране екстерних процијенитеља; и • тестирали смо алокацију купопродајне цијене и урадили рекалкулацију гудвила. <p>Поред тога, оцијенили смо потпуност и адекватност објелодањивања у консолидованим финансијским извјештајима у складу са МСФИ 3 “Пословне комбинације”.</p>

Наведено кључно ревизијско питање је изабрано због тога што обухвата значајне процјене руководства Групе приликом идентификације нематеријалних средстава, процјене вриједности материјалних и нематеријалних средстава (укључујући goodwill) и одређивања корисног вијека идентификованих нематеријалних средстава.

Руководство Групе је, уз ангажман независних екстерних процјенитеља, утврдило укупне трошкове стицања, извршило алокацију купопродајне цијене, одредило фер вриједност препознатљиве стечене имовине и обавеза, и признало гудвил као разлику између купопродајне цијене и нето износа препознатљиве стечене имовине и преузетих обавеза.

На бази спроведених процедура, нисмо идентификовали значајне налазе везано за алокацију купопродајне цијене на консолидоване финансијске извјештаје Групе за 2020. годину.

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извјештаје

Руководство Групе је одговорно за састављање и истинито приказивање консолидованих финансијских извјештаја у складу са МСФИ, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Групе да настави пословање по начелу сталности, објелодањујући, када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања и коришћење рачуноводствене основе сталности пословања, осим уколико руководство не намјерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Групе.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја

Наш циљ је да се, у разумној мјери, увјеримо да консолидовани финансијски извјештаји у цјелини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале усљед криминалне радње или грешке, и да издамо извјештај ревизора који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање је висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са МСР увијек открити материјално значајан погрешан исказ када он постоји. Погрешни искази могу настати усљед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним уколико се може у разумној мјери очекивати да они, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника које се доносе на основу ових консолидованих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са МСР, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике од материјално значајног погрешног исказа у консолидованим финансијским извјештајима, насталог усљед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и извршавамо ревизорске процедуре које одговарају тим ризицима и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и одговарајући да обезбиједи основу за наше мишљење. Ризик од неоткривања материјално значајног погрешног исказа насталог усљед криминалне радње је већи од ризика од материјално значајног погрешног исказа насталог усљед грешке, пошто криминална радња може подразумијевати тајне споразуме, фалсификовање, намјерне пропусте, лажне исказе или заобилажење интерне контроле.
- Сагледавамо интерне контроле које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о дјелотворности интерних контрола Групе.
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика и оправданост рачуноводствених процјена и са њима повезаних објелодањивања извршених од стране руководства.
- Доносимо закључак о адекватности примјене начела сталности пословања од стране руководства и, да ли, на основу прибављених ревизијских доказа, постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу изазвати значајну сумњу у погледу способности Групе да настави пословање по начелу сталности. Уколико закључимо да постоји материјално значајна неизвјесност, ми смо у обавези да скренемо пажњу у нашем извјештају ревизора на одговарајућа објелодањивања наведена у консолидованим финансијским извјештајима, или да модификујемо наше мишљење, уколико су таква објелодањивања неадекватна. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума нашег извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу проузроковати да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли консолидовани финансијски извјештаји приказују поткрепљујуће трансакције и догађаје на начин којим се постиже истинита и објективна презентација.
- Прибављамо довољно одговарајућих ревизијских доказа у вези са финансијским информацијама ентитета или пословним активностима у оквиру Групе ради изражавања мишљења о консолидованим финансијским извјештајима. Одговорни смо за усмјерење, надзор и вршење ревизије групе. Ми смо искључиво одговорни за наше ревизорско мишљење.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И УПРАВНОМ ОДБОРУ “МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА (Наставак)

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извјештаја
(Наставак)

Ми комуницирамо са лицима овлашћеним за управљање у вези са, између осталог, планираним обимом и временом ревизије и значајним налазима ревизије, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које идентификујемо током наше ревизије.

Такође обезбјеђујемо лицима овлашћеним за управљање изјаву да се придржавамо релевантних етичких захтјева у вези са независношћу и да ћемо им саопштити све односе и остала питања за које се у разумној мјери може очекивати да се одражавају на нашу независност, и, гдје је то примјенљиво, одговарајуће мјере заштите.

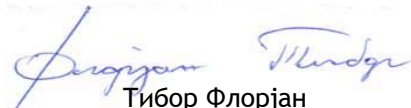
Од питања саопштених лицима овлашћеним за управљање, одређујемо она питања која су била од највећег значаја у ревизији консолидованих финансијских извјештаја текућег периода и, сходно томе, представљају кључна питања ревизије. Ми описујемо ова питања у нашем извјештају ревизора, осим уколико закон или регулатива искључују јавно објелодањивање у вези са питањем или, када, у изузетно ријетким околностима, одлучимо да питање не би требало да се саопшти у нашем извјештају због тога што се у разумној мјери може очекивати да негативне посљедице саопштавања превазиђу корист за јавни интерес од саопштавања тог питања.

Партнер ангажовања на ревизији чији је резултат рада овај извјештај независног ревизора је Тибор Флорјан.

Бања Лука, 1. април 2021. године

Велемир Јањић
Лице овлашћено за заступање
БДО д.о.о. Бања Лука

Тибор Флорјан
Овлашћени ревизор
БДО д.о.о. Бања Лука

**КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
(У Конвертибилним маркама)**

	Напомене	Година која се завршава 31. децембра 2020.	Година која се завршава 31. децембра 2019.
Приходи од продаје робе и услуга	5	486,436,797	471,303,403
Остали пословни приходи	6	9,361,820	38,599,101
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	7	(68,838,547)	(65,595,879)
Трошкови запослених	8	(84,370,980)	(83,327,785)
Трошкови амортизације	12,13,14	(127,180,503)	(130,855,729)
Трошкови производних услуга	9	(110,701,752)	(110,863,740)
Остали пословни расходи	10	(30,706,990)	(29,786,642)
Финансијски приходи- каматносни	11	870,476	924,764
Финансијски приходи- остали		503,184	196,952
Обезвређење финансијских средстава	21	(3,721,714)	(1,885,432)
Финансијски расходи	11	(8,197,993)	(7,035,798)
Учешће у резултату придружених друштава	15	137,407	4,901,678
Добитак прије опорезивања		63,591,205	86,574,893
Порез на добитак	34 (а)	(7,028,531)	(6,308,773)
Нето добитак		56,562,674	80,266,120
Остали укупни резултат, умањен за порезе:			
(а) Ставке које могу бити накнадно реклаификоване у добитке и губитке: (Губици)/Добици од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	16	(965)	536
Укупни остали резултат, умањен за порезе		(965)	536
Укупни резултат за годину		56,561,709	80,266,656
Нето добитак периода који припада:			
Власницима Групе		56,562,674	80,266,120
Власницима учешћа без права контроле		-	-
		56,562,674	80,266,120
Укупни резултат за период који припада:			
Власницима Групе		56,561,709	80,266,656
Власницима учешћа без права контроле		-	-
		56,561,709	80,266,656
Зарада по акцији:			
Основна и разријеђена зарада по акцији	36	0.1151	0.1633

Приложени консолидовани финансијски извјештаји Групе су утврђени од стране менаџмента "Мтел" а.д. Бања Лука дана 28. фебруар 2021. године.

Потписано у име Друштва и Групе:

Марко Лопичић
Генерални директор

М.П.

Јасмина Лопичић
Извршни директор за финансије

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових
консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
На дан 31. децембра 2020. године
(У Конвертибилним маркама)

	Напомене	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања и <i>goodwill</i>	12	278,900,168	269,644,315
Имовина с правом кориштења	13	55,127,820	61,191,025
Некретнине и опрема	14	636,999,011	634,139,171
Улагања у придружена друштва	15	181,012,163	168,846,628
Остала улагања	16	29,068	40,864
Дугорочна потраживања и кредити	17	372,615	159,277
Одложена пореска средства	34 (в)	1,036,833	951,520
		1,153,477,678	1,134,972,800
Обртна имовина			
Залихе	18	18,095,333	17,467,216
Имовина намијењена продаји		19,560	28,361
Купци	19	82,435,844	82,830,703
Потраживања за преплаћени порез на добитак	34 (д)	497,429	-
Друга потраживања	20	1,277,056	2,177,940
Депозити и потраживања за кредите	22	11,107,238	10,209,845
Активна временска разграничења	23	17,461,612	20,564,314
Готовина и готовински еквиваленти	24	9,268,164	47,934,287
		140,162,236	181,212,666
Укупна актива		1,293,639,914	1,316,185,466
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	25	491,383,755	491,383,755
Законске резерве	25	49,209,597	49,141,766
Нереализовани губици од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат		(1,641)	(676)
Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	25	97,791,500	97,791,500
Нераспоређени добитак		44,517,676	47,769,162
		682,900,887	686,085,507
Дугорочне обавезе и резервисања			
Каматоносни кредити и позајмице	26	237,491,265	253,083,336
Обавезе по основу закупа	27	44,260,172	50,437,945
Остале дугорочне обавезе		34,317,753	23,548,693
Разграничени приходи	28	37,101	49,468
Бенефиције за запослене	29	6,491,502	6,538,326
Резервисања	30	1,845,029	1,856,061
Одложене пореске обавезе	34 (г)	10,691,455	9,455,034
		335,134,277	344,968,863
Краткорочне обавезе			
Каматоносни кредити и позајмице	26	99,096,071	85,287,127
Обавезе по основу закупа	27	12,445,732	11,933,251
Добављачи	31	76,831,115	63,389,928
Пасивна временска разграничења	32	26,044,214	26,703,308
Бенефиције за запослене	29	671,881	604,280
Резервисања	30	1,987,654	557,768
Разграничени приходи	28	12,367	12,367
Обавезе за дивиденду	36	22,995,752	15,289,409
Обавезе за порез на добитак	34 (д)	-	196,182
Остале обавезе	33	35,519,964	81,157,476
		275,604,750	285,131,096
Укупна пасива		1,293,639,914	1,316,185,466

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
 За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
 (У Конвертибилним маркама)

	Акцијски капитал	Законске резерве	Нереализовани (губици)/добити од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	Нераспоређени добитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2019. године	491,383,755	49,141,766	(1,212)	97,791,500	23,398,811	661,714,620
Нето добитак за годину	-	-	-	-	80,266,120	80,266,120
Укупни остали резултат за годину	-	-	536	-	-	536
<i>Укупни резултат за годину</i>	-	-	536	-	80,266,120	80,266,656
<i>Расподјела добитка:</i>						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(38,445,821)	(38,445,821)
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	(17,449,948)	(17,449,948)
Стање, 31. децембар 2019. године	491,383,755	49,141,766	(676)	97,791,500	47,769,162	686,085,507
Нето добитак за годину	-	-	-	-	56,562,674	56,562,674
Укупни остали резултат за годину	-	-	(965)	-	-	(965)
<i>Укупни резултат за годину</i>	-	-	(965)	-	56,562,674	56,561,709
Нето добици/губици за годину признати директно у капиталу	-	-	-	-	(3,806)	(3,806)
Расподјела добитка (напомена 36):						
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(43,575,758)	(43,575,758)
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	(16,166,765)	(16,166,765)
Законске резерве	-	67,831	-	-	(67,831)	-
Стање, 31. децембар 2020. године	491,383,755	49,209,597	(1,641)	97,791,500	44,517,676	682,900,887

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
(У Конвертибилним маркама)

	Година која се завршава 31. децембра 2020.	Година која се завршава 31. децембра 2019.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	487,918,572	466,263,990
Остали приливи из редовног пословања	4,539,508	4,515,869
Одливи за набавке материјала, горива, енергије и друге трошкове	(195,251,063)	(192,890,940)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(84,346,744)	(82,099,566)
Одливи по основу камата	(7,943,566)	(6,513,798)
Одливи по основу пореза из резултата	(7,775,197)	(7,523,101)
Одливи по основу осталих дажбина	(7,782,924)	(6,169,047)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	189,358,586	175,583,407
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Набавке некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(64,845,587)	(72,206,415)
Прилив по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалних улагања	371,918	347,949
Приливи од камата	831,961	1,084,956
Приливи по основу дугорочних финансијских пласмана	35,607	6,019,267
(Одливи) / Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	(871,354)	54,832,674
Одливи по основу улога у зависна и придружена друштва	(59,951,966)	(197,786,678)
<i>Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	(124,429,421)	(207,708,247)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	72,429,769	124,122,775
Приливи по основу краткорочних кредита	17,110,411	20,508,954
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(85,182,925)	(48,171,018)
Одливи по основу краткорочних кредита	(26,239,434)	(7,000,000)
Одливи за дивиденде и привремене дивиденде акционарима	(49,651,520)	(56,073,936)
Одливи по основу плаћања обавезе за закуп	(13,388,069)	(12,815,302)
Одливи по основу осталих краткорочних обавеза	(18,673,520)	(11,977,677)
<i>Нето прилив/(одлив) готовине из активности финансирања</i>	(103,595,288)	8,593,796
Нето смањење готовине и готовинских еквивалената	(38,666,123)	(23,531,044)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку године	47,934,287	71,465,331
Готовина и готовински еквиваленти на крају године	9,268,164	47,934,287

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Матично друштво “Мтел” а.д. (у даљем тексту: “Друштво”) са сједиштем у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина, налази се на адреси Вука Караџића 2. Пуни пословни назив Друштва је “Телекомуникације Републике Српске” а.д. Бања Лука, а Друштво се у свом пословању користи са додатна два скраћена пословна имена – “Мтел” а.д. Бања Лука и “Телеком Српске” а.д. Бања Лука.

Већински власник Друштва је Предузеће за телекомуникације “Телеком Србија” а.д. Београд, Србија, које посједује 65.01% акција Друштва.

На дан 31. децембра 2020. године Друштво је, у свом власништву имало улоге у зависна друштва према сљедећој структури (заједно у даљем тексту - “Група”):

ЗАВИСНА ДРУШТВА	Удио
<i>Logosoft д.о.о.</i> Сарајево, Босна и Херцеговина	100% Друштво
<i>Блицнет д.о.о.</i> Бања Лука, Босна и Херцеговина	100% Друштво
<i>Телрад Нет д.о.о.</i> Бијелбина, Босна и Херцеговина	100% Друштво
<i>Елта-Кабел д.о.о.</i> Добој, Босна и Херцеговина	100% Друштво
<i>Финанц д.о.о.</i> Бања Лука, Босна и Херцеговина	100% Друштво

На дан 31. децембра 2020. године Друштво је, у свом власништву имало улоге и у придружена друштва према сљедећој структури:

ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА	Удио
<i>МТЕЛ д.о.о.</i> Подгорица, Црна Гора	49% Друштво
	51% Телеком Србија а.д. Београд
<i>МТЕЛ Global д.о.о.</i> Београд, Србија	41% Друштво
	59% Телеком Србија а.д. Београд

Придружено друштво GO4YU д.о.о. Београд је 3. септембра 2020. године, на основу Рјешења Агенције за привредне регистре Републике Србије, промијенило пословно име у *МТЕЛ Global* д.о.о. Београд.

На дан 31. децембра 2020. године, Група је имала 2,585 запослених (на дан 31. децембра 2019. године: 2,552 запослена).

Основна дјелатност Групе је пружање телекомуникационих услуга, од којих су најзначајније услуге домаћег и међународног телекомуникационог саобраћаја. Поред тога, Група нуди и широк спектар осталих телекомуникационих услуга, укључујући остале услуге фиксне и мобилне мреже, IP телевизија, закуп линија, приватни водови, услуге на цијелом мрежном подручју, додатне услуге у области мобилне мреже, интернет и мултимедијалне услуге. Група такође пружа услуге у области закупа, изградње, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре.

На дан 31. децембра 2020. године, Група је обезбјеђивала телекомуникационе услуге за укупно 1,713,534 корисника (31. децембра 2019. године: 1,804,746 корисника).

Органи Друштва су: Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Генерални директор, Одбор за ревизију и интерни ревизор.

Генерални директор Друштва на дан 31. децембра 2020. године је: Марко Лопичић

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

Чланови Управног одбора на дан на дан 31. децембра 2020. године су:

Предраг Ћулибрк
Данијела Малетић
Дејан Царевић
Славко Митровић
Драшко Марковић
Бранко Маловић
Ненад Томовић

Чланови Извршног одбора на дан на дан 31. децембра 2020. године су:

Марко Лопичић
Јасмина Лопичић
Радмила Бојанић
Миодраг Војиновић
Владимир Четровић
Никола Рудовић

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају консолидоване финансијске извјештаје Групе и састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

2.2. Основе вредновања

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених финансијских инструмената, финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупан резултат, који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте. Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавеза, Група узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања. Средства која су стечена куповином зависног друштва и која се појединачно могу идентификовати, као и стварне и потенцијалне обавезе у пословној комбинацији, иницијално су одмјерена по фер вриједности на дан стицања.

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су састављени по начелу сталности пословања (going concern концепт), које подразумијева да ће Група наставити да послује у догледној будућности. Група улаже напоре да задржи и унапреди тржишну позицију путем конвергентних и мултимедијалних услуга, ICT услуга, уређаја и опреме и модернизације мреже.

Група континуирано послује са нето добитком, детаљно прати ликвидност, доспијеће обавеза као и наплату потраживања. Група остварује новчане приливе из пословних активности, а има на располагању и екстерне изворе финансирања. Менаџмент Групе сматра да ће средства из екстерних извора финансирања заједно са очекиваним приливима из пословних активности бити довољна да Група испуни своје уговорне обавезе у 2021. години.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним консолидованим финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ
ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**
2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ

Сљедеће измјене постојећих стандарда издате од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и интерпретације издате од стране Комитета за међународне интерпретације финансијског извјештавања ("IFRIC"), су ступиле на снагу током текућег финансијског периода:

	На снази на дан или након
<i>Нови стандарди и измјене постојећих стандарда на снази у текућем финансијском периоду</i>	
МСФИ 3 „Пословне комбинације“ - Дефиниција посла	1. јануара 2020.
МРС 1 “Презентација финансијских извјештаја” и МРС 8 “Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке” – Дефиниције материјалности	1. јануара 2020.
Концептуални оквир у МСФИ стандардима	1. јануара 2020.
МСФИ 9, МРС 39 и МСФИ 7 – „Реформа референтних камтаних стопа“ – Фаза 1	1. јануара 2020.
МСФИ 16 „Лизинг“ – Олакшице у вези са закупом повезане са Цовид-19	1. јуна 2020.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи нови стандарди, измјене постојећих стандарда и нова тумачења постојећих стандарда, су издати, али нису постали ефективни:

	На снази на дан или након
<i>Нови стандарди и измјене постојећих стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени</i>	
МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Класификација обавеза на дугорочне и краткорочне	1. јануара 2022.
МСФИ 3 „Пословне комбинације“ – Ажурирање упућивања на Концептуални оквир за финансијско извјештавање	1. јануара 2022.
МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“ – Приходи прије намјењене употребе	1. јануара 2022.
МРС 37 „Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина“ – Штетни уговори – Трошкови испуњења уговора	1. јануара 2022.
Годишња унапређења МСФИ „Циклус 2018-2020“ – Измјене МСФИ 1, МСФИ 9, МСФИ 16 и МРС 41	1. јануара 2022.
МСФИ 17 “Уговори о осигурању”	1. јануара 2023.

Менаџмент Групе је изабрао да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачења прије него што они ступе на снагу.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА
3.1. Основе за консолидацију
а) Улагања у зависна друштва

Приложени консолидовани финансијски извјештаји за годину која се завршава на дан 31. децембра 2020. године укључују финансијске извјештаје Друштва (“Мтел” а.д. Бања Лука), финансијске извјештаје зависних друштава *Блицнет д.о.о.* Бања Лука, *Телрад Нет д.о.о.* Бијељина, *Елта-Кабел д.о.о.* Добој, *Финанц д.о.о.* Бања Лука и консолидоване финансијске извјештаје зависног друштва *Logosoft д.о.о.* Сарајево. У складу са одредбама МСФИ 10 “*Консолидовани финансијски извјештаји*”, контрола консолидованих зависних друштава од стране Друштва се постиже уколико Друштво:

- 1) има моћ управљања над субјектом,
- 2) је изложено, или има права, на промјениве приносе од свог учешћа у субјекту, и
- 3) има могућности коришћења своје моћи управљања субјектом да би се утицало на висину својих приноса.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.1. Основе за консолидацију (Наставак)****а) Улагања у зависна друштва (Наставак)**

Друштво врши поновну анализу да ли заиста контролише зависна друштва уколико дође до одређених чињеница и околности које дају назнаку да је било који од претходна три елемента контроле промијењен. Када Друштво има мање од потребне просте већине гласачких права, Друштво може да има контролу над зависним друштвом уколико су та гласачка права довољна да дају практичну могућност Друштву да једнострано усмјерава пословне активности зависног друштва.

Консолидација зависног друштва почиње од тренутка успостављања контроле Друштва над зависним друштвом, и престаје кад Друштво изгуби ту контролу. Приходи и расходи зависног друштва се укључују у консолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату од датума када је Друштво стекло контролу над зависним друштвом до датума када је Друштво изгубило контролу над зависним друштвом. Сви износи имовине, обавеза, капитала, прихода, расхода и токова готовине који су настали из међусобних трансакција чланица Групе су у потпуности елиминисани приликом консолидације.

Logosoft д.о.о. Сарајево

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Logosoft д.о.о* Сарајево.

Зависно друштво *Logosoft д.о.о* Сарајево је основано 1995. године као друштво за информатички инжењеринг. Прве активности зависног друштва биле су на пољу ИСТ системске интеграције, док након двије године од оснивања постаје први Интернет сервис провајдер у Босни и Херцеговини. Данас зависно друштво пружа услуге интернет приступа, телефоније и телевизије, продаје рачунарске опреме, као и услуге из области системске интеграције, едукације и консалтинга из области информационих технологија.

Блицнет д.о.о. Бања Лука

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Блицнет д.о.о* Бања Лука.

Зависно друштво *Блицнет д.о.о* Бања Лука је основано 1992. године. *Блицнет д.о.о* Бања Лука је један од већих кабловских оператора у Босни и Херцеговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета, фиксне и мобилне телефоније, као и услуге из области системске интеграције.

Телрад Нет д.о.о. Бијељина

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Телрад Нет д.о.о* Бијељина.

Зависно друштво *Телрад Нет д.о.о* Бијељина основано је 2010. године. Друштво пружа услуге јавне фиксне телефоније, VoIP и IP телефоније, кабловске телевизије, интернета и мобилне телефоније.

Елта-Кабел д.о.о. Добој

Друштво је власник са 100% удјела у друштву *Елта-Кабел д.о.о* Добој.

Зависно друштво *Елта-Кабел д.о.о* Добој основано је 2001. године. *Елта-Кабел д.о.о* Добој је један од већих кабловских оператора у Босни и Херцеговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета и фиксне телефоније.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.1. Основе за консолидацију (Наставак)

а) Улагања у зависна друштва (Наставак)

Финанц д.о.о. Бања Лука

Дана 18. фебруара 2020. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву *Финанц д.о.о. Бања Лука*, на начин да је 100% удјела у *Финанц д.о.о. Бања Лука* пренесено на Друштво.

Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% удјела у *Финанц д.о.о. Бања Лука*, издано од стране Округног привредног суда у Бањој Луци, је постало правоснажно дана 29. фебруара 2020. године.

Зависно друштво *Финанц д.о.о. Бања Лука* основано је 2002. године и пружа услуге посредовања у продаји е-допуна и бројева, скреч ваучера, USB модема као и закључивање корисничких уговора са потенцијалним корисницима услуга Друштва. Осим наведеног, зависно друштво се бави и пружањем процесинг услуга.

б) Пословне комбинације

Пословне комбинације се обрачунавају коришћењем метода стицања.

На датум стицања, стечена препознатљива средства и преузете обавезе се признају по фер вриједности, осим што се:

- Одложена пореска средства и обавезе или средства и обавезе повезана са аранжманима накнада запосленима признају у складу са IAS 12 "Порези на добитак" и IAS 19 "Накнаде запосленима", датим редослиједом;
- Обавезе и инструменти капитала у вези са аранжманима плаћања акцијама стеченог ентитета, или аранжмана плаћања акцијама Групе којима се замјењују аранжмани плаћања акцијама стеченог лица, вреднују се у складу са МСФИ 2 "Плаћање акцијама" на датум стицања; и
- Средства (или групе за отуђење) која су класификована као намијењена продаји у складу са МСФИ 5 "Стална средства намијењена продаји и пословање које се обуставља" вреднују у складу са поменутиим стандардом.

в) Goodwill

Goodwill се признаје као износ за који трошак пословне комбинације премашује учешће стицаоца у нето фер вриједности препознатљиве имовине, обавеза и потенцијалних обавеза. Уколико, након поновљене процјене, нето износ препознатљивих стечених средстава и преузетих обавеза на дан стицања превазилази збир пренијете накнаде, износа мањинског интереса у стеченом лицу, ако исти постоје, и фер вриједности претходног власничког удјела стицаоца (ако такав постоји), износ тог вишка се одмах признаје у добитку и губитку као добитак по основу повољне куповине.

Goodwill настао по основу прибављања пословне комбинације води се по набавној цијени утврђеној на дан стицања пословања, умањено за акумулиране губитке по основу обезврјеђења (ако такви постоје). За потребе тестирања обезврјеђења, *goodwill* се распоређује на сваку јединицу која генерише токове готовине (или групу јединица које генеришу токове готовине) за коју се очекује да ће имати користи од синергије из дате комбинације.

Јединица која генерише токове готовине на коју је *goodwill* распоређен тестира се на обезврјеђење једном годишње или онда када постоје индиције да је иста обезврјеђена. Уколико је наплативи износ јединице која генерише токове готовине мањи од његове књиговодствене вриједности, губитак по основу обезврјеђења алоцира се првобитно у циљу свођења књиговодствене вриједности *goodwill*-а распоређеног на јединицу, а потом пропорционално на остала средства дате јединице на основу књиговодствене вриједности сваког средства у јединици. Било који износ губитка по основу обезврјеђења признаје се директно у извјештају о добитку и губитку у оквиру консолидованог извјештаја о укупном резултату. Губитак по основу обезврјеђења *goodwill*-а не поништава се у наредним периодима.

Након отуђења одговарајућих јединица токова готовине, приписиви износ *goodwill*-а узима се у обзир приликом одређивања добитка и губитка по основу отуђења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.1. Основе за консолидацију (Наставак)****г) Улагања у придружена друштва**

Придружено друштво је друштво у којем Група има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у одлучивању придруженог ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али није контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

Резултати, имовина и обавезе придруженог ентитета су укључени у приложене консолидоване финансијске извјештаје коришћењем методе удјела. Према методи удјела, улагање се почетно признаје по набавној вриједности (висини инвестиције), а затим се, након датума стицања књиговодствена вриједност повећава или смањује да би се признао удио Групе у добитку или губитку придруженог друштва. Удио Групе у добитку или губитку придруженог друштва у који се инвестира признаје се у добитку или губитку Групе. Када удио Групе у губицима придруженог друштва премаши учешће у капиталу Групе у датом лицу (што укључује било какве дугорочне интересе који, у суштини, чине дио нето улагања Групе у дато придружено друштво), Група престаје да признаје свој удио у будућим губицима. Додатни губици се признају само у мјери у којој је Група стекла законску или стварну обавезу или вршила исплату у име придруженог друштва.

Било који износ којим трошак набавке превазилази удио Групе у нето фер вриједности препознатљивих средстава, обавеза и потенцијалних обавеза придруженог друштва признат на дан прибављања, води се као *goodwill* укључен у књиговодствену вриједност улагања. Било који износ којим удио Групе у нето фер вриједности препознатљивих средстава, обавеза и потенцијалних обавеза придруженог друштва превазилази стечена средства, након поновне процјене, признаје се одмах на добитку и губитку.

Захтјеви МСФИ 9 користе се у одређивању да ли је потребно признати губитак по основу обезврјеђења (импаритетни губитак) улагања Групе у придружено друштво. Када је потребно, укупна књиговодствена вриједност улагања (заједно са *goodwill*-ом) тестира се на обезврјеђење у складу са МРС 36 "Обезврјеђење средстава", као јединствено средство, и пореди се његова наплатива вриједност (која представља употребну вриједност или фер вриједност умањену за трошкове продаје, која год од ове двије вриједности је виша) са његовом књиговодственом вриједношћу. Признати износ импаритетног губитка улази у књиговодствену вриједност улагања. Укидање неког износа импаритетног губитка признаје се у складу са МРС 36 у мјери у којој се наплативи износ инвестиције касније повећава.

Када лице у оквиру Групе послује са придруженим друштвом, добици и губици настали на основу трансакција са придруженим друштвом признају се у консолидованим финансијским извјештајима Групе у мјери у којој улагања у придружена друштва нису повезана са Групом.

На дан 31. децембра 2020. године, Друштво је имало и 49% учешћа у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора), док је преосталих 51% удјела у власништву крајњег матичног власника Групе – Телеком Србија а.д. Београд, те 41% учешћа у придруженом друштву *MTEL Global* д.о.о. Београд (Република Србија), док је преосталих 59% удјела у власништву крајњег матичног власника Групе – Телеком Србија а.д. Београд. Придружено друштво GO4YU д.о.о. Београд је 3. септембра 2020. године, на основу Рјешења Агенције за привредне регистре Републике Србије, промијенило пословно име у *MTEL Global* д.о.о. Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Приходи

Признавање прихода

Група признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Група очекује да реализује под датим тржишним условима.

Група врши процјене које утичу на утврђивање висине и временског распореда признавања прихода од уговора са купцима што укључује утврђивање момента испуњавања обавеза извршења као и одређивање трансакционе цијене која је алоцирана на исте. За обавезе извршења које Група испуњава током времена користи се метода излаза заснована на протеклом времену и приход се признаје пропорционално на мјесечном нивоу, јер је трансакциона цијена, која је алоцирана на те услуге, призната у времену иницијалне продајне трансакције и реализована у току периода извршења услуге (до двије године до када су услуге наручене заједно са робом).

За обавезе извршења које Група испуњава у одређеном тренутку, приход се признаје једнократно, у моменту извршења обавезе, када је роба испоручена и услуге пружене.

Код уговора који су у складу са захтјевима МСФИ 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације. Група има право да захтијева од купца онај износ који директно одговара вриједности услуге пружене у уговореном периоду у којем је Група фактурисала одређени износ за пружену услугу.

Приходе од продаје највећим дијелом чине приходи од саобраћаја у фиксној и мобилној мрежи, мјесечне претплате обрачунате за кориштење услуга, приходи од продаје везаних услуга, интерконеције, интернета, интегрисаних услуга и осталих сличних услуга.

3.2.1. Приходи од фиксне мреже

Приходи од телефонског саобраћаја (фиксна мрежа) се обрачунавају по оствареном саобраћају.

Телекомуникациона претплата за фиксну мрежу се фактурише мјесечно за протекли мјесец.

Приходи од укључивања нових претплатника фиксне мреже представљају приходе по основу фактурисане надокнаде за укључење нових претплатника. Приходи од нових прикључака се евидентирају у периоду у коме је корисник прикључен.

3.2.2. Приходи од интерконеције са домаћим операторима

Приходи од интерконеције са домаћим операторима остварују се приступом мрежи, којим се успоставља физичко и логичко повезивање телекомуникационих мрежа како би се корисницима услуга, прикљученим на различите мреже, омогућила директна и индиректна комуникација.

Приходи и расходи остварени по основу интерконеције исказују се у бруто износива.

3.2.3. Приходи од мобилне мреже

Приходи од мобилне мреже се углавном односе на приходе од корисника мобилних телефона у виду кориштења услуга у *prepaid*-у и *postpaid*-у, као што је саобраћај, пренос података, приходи од прикључака, SMS поруке, као и других додатних услуга.

Приходи од услуга телефонског саобраћаја се признају на основу оствареног саобраћаја. Нефактурисани, а остварени приход од услуга мобилне мреже који је остварен у периоду од тренутка фактурисања до краја периода се обрачунава, а неостварени приход до истека обрачуноског периода се разграничава.

Приход од пружених *prepaid* услуга се признаје у моменту продаје *prepaid* допуна, а на крају обрачуноског периода исти се разграничава за износ нереализованих прихода. Ови приходи се, на основу кориштених услуга, разграничавају током периода у којем се пружа услуга. Неактивне допуне и допуне којима је истекао временски период права кориштења, признају се као приход по истеку датума кориштења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Приходи (Наставак)

3.2.4. Приходи од продаје везаних услуга

Приходи од продаје хардвера у склопу пакета приказани су у оквиру ставке Приходи од продаје везаних услуга, и признају се у моменту продаје, односно уручења хардвера кориснику пакета и када су сви припадајући трошкови признати у извјештају о добитку и губитку.

Уколико се ради о уговору са више елемената, укупна цијена трансакције се алоцира на индивидуалне обавезе извршења. Као резултат тога приход од испоручених хардвера признаје се пропорционалној вриједности трансакционе цијене као ставка Прихода од продаје везаних услуга.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Група очекује да реализује под датим тржишним условима.

3.2.5. Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја и *roaming*-а

Приходи/расходи од услуга јавне фиксне и мобилне телекомуникационе мреже остварени у међународном телефонском саобраћају признају се на бази оствареног саобраћаја обрачунао по уговореној тарифи иностраног оператора преко чије мреже се саобраћај реализује.

Група је закључила споразуме за међународни саобраћај у фиксној и мобилној мрежи. Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из ових споразума су приказани у пратећим финансијским извјештајима и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Група успоставила директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода, по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја.

Група признаје приход (потраживања) само када се он може утврдити са поузданом сигурношћу. Ако постоје докази да неки расход (обавеза) може настати, врши се резервисање на терет трошкова, у случају да је могуће извршити процјену. Тамо гдје није могуће процијенити износ неке обавезе врши се одговарајуће објелодањивање.

Приходи од *roaming*-а и трошкови *roaming*-а према иностраним операторима се исказују у вриједностима добијеним од клириншке куће. Приходи и трошкови *roaming*-а признају се у бруто износу, на бази оствареног саобраћаја у току периода.

3.2.6. Приходи од интернета

Приход од интернета укључује приход од услуга давања приступа интернету путем фиксне мреже, која се реализује кроз приступну мрежу путем технологија ADSL, VDSL или GPON и приход од директног приступа интернету који се остварује обезбјеђивањем линка корисницима за приступ интернету за одређене брзине, уз посебан опсег јавних IP адреса, DNS *hosting* домена са или без регистрације интернет домена и техничком подршком.

3.2.7. Интегрисане услуге

Приход од интегрисаних услуга представља приход од интегрисане понуде услуга фиксне мреже, мобилне мреже, услуга приступа интернету, IPTV услуга и услуга кабловске дистрибуције ТВ сигнала, које су организоване у одговарајући скуп услуга и сервиса, односно пакета, које могу, али не морају да укључују све наведене услуге.

3.2.8. Остали приходи од телекомуникационих услуга

Остали приходи обухватају углавном приходе од осталих услуга као што су изнајмљивање телефонских капацитета – водова, листинг позива, услуге говорне поште и друго. Наведени приходи евидентирају се у периоду у коме су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.3. Закупи

Група као закупопримац

Закупопримац на почетку уговора процјењује да ли он представља уговор о закупу, односно да ли садржи елементе закупа. Уговор је уговор о закупу, односно садржи елементе закупа уколико се њиме уступа право контроле над кориштењем одређене имовине током датог периода у замјену за накнаду.

Група у складу са МСФИ 16 признаје имовину са правом кориштења и садашњу вриједност обавезе по уговору о закупу узимајући у обзир уговорена плаћања, период трајања закупа и дисконтну стопу. Почетно мјерење имовине са правом кориштења врши се према трошку укључујући износ почетно мјерене обавезе по основу закупа, све почетне директне трошкове, те процјењене трошкове демонтаже, обнављања локације или враћања имовине у првобитно стање, осим ако су такви трошкови нематеријални.

Приликом процјене периода трајања закупа узима се у обзир период без могућности отказивања, опциони период за продужетак закупа, те вјероватноћа да ће Група користити или неће користити ову опцију.

Обавеза по основу закупа мјери се по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања. Ова плаћања се дисконтују по каматној стопи садржаној у закупу, односно по инкременталној каматној стопи задуживања.

Краткорочни закуп је закуп који на датум почетка закупа има раздобље закупа од највише 12 мјесеци и који не садржи могућност куповине предметне имовине. Сва плаћања повезана са оваквим закупом се признају као трошак на праволинијској основи током трајања закупа (*Напомена 9*).

Група као закуподавац

Закуподавац сваки свој закуп класификује као пословни или као финансијски закуп. Закуп се класификује као финансијски ако се њим преносе суштински сви ризици и користи повезани са власништвом над предметном имовином, док се код пословног закупа не преносе суштински сви ризици и користи повезани са власништвом над датом имовином.

Група плаћања по основу пословног закупа признаје као приход на праволинијској основи током трајања закупа. Почетни директни трошкови настали у вези са добијањем пословног закупа додају се књиговодственој вриједности предметне имовине и признају се као расход током трајања закупа на истој основи као и приход од закупа.

3.4. Стране валуте

Монетарна имовина и обавезе, деноминоване у страним валутама су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају.

Немонетарне ставке мјерене по историјском трошку у страниј валути преводе се кориштењем курса на датум трансакције. Немонетарне ставке које се одмјеравају по фер вриједности у страниј валути преводе се кориштењем курса на датум када је фер вриједност одређена.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званично важећем курсу на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике евидентирају се у корист или на терет извјештаја о добитку и губитку у оквиру финансијских прихода, односно финансијских расхода (*Напомена 11*).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.5. Порез на добитак

Порез на добитак обухвата текући порез на добитак и одложене порезе на добитак. Текући и одложени порез на добитак се признају у извјештају о добитку и губитку, осим ако нису настали из пословних комбинација или ставки признатих директно у капиталу, односно у осталом укупном резултату.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Одложени порез на добитак се обрачунава кориштењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности.

Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак за који се очекује да ће бити примијењен приликом укидања привремених разлика.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Модел за обрачун расхода амортизације у пореском билансу односи се на формирање четири групе сталних средстава, са одговарајућим амортизационим стопама, при чему је прописан појединачан и групни обрачун расхода амортизације.

Прописане пореске стопе амортизације дате су у прегледу како слиједи:

	Стопа која се признаје у пореском билансу (%)
<i>Појединачни обрачун амортизације - пропорционална метода</i>	
Непокретности и постројења	3%
Нематеријална средства, осим софтвера	10%
<i>Групни обрачун амортизације - дегресивна метода</i>	
Компјутери, информациони системи, софтвери и сервери	40%
Опрема и остала средства	20%

Опорезива привремена разлика настала као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове пореске основице, признаје се као одложена пореска обавеза када је пореска амортизација убрзана, односно одложено пореско средство ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације.

3.6. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се састоји од *goodwill*-а, односа са купцима, базе посредника, жига, телекомуникационих лиценци, софтвера, осталих лиценци и капитализованих уговорних трошкова.

Телекомуникационе лиценце, купљени софтвери и остале лиценце су исказани по набавној вриједности, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Телекомуникационе лиценце се амортизују равномерно током вијека коришћења лиценци, а у складу са MPC 38 "Нематеријална улагања".

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.6. Нематеријална имовина (Наставак)**

Односи са купцима, који представљају уговорне односе са корисницима, база посредника која се односи на уговоре са различитим посредницима, као и жиг признати су по процијењеној вриједности након пословне комбинације преузимања зависних друштава, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности.

Капитализовани уговорни трошкови се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем.

3.7. Некретнине и опрема

Некретнине и опрема су исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Набавна вриједност изграђених некретнина и опреме је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина и опреме, исказују се у извјештају о добитку и губитку као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се евидентирају на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.8. Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина и опреме. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Групе доставља сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору на усвајање. У децембру 2020. године Управни одбор је усвојио измјене амортизационих стопа за одређене категорије некретнина, опреме и нематеријалних улагања, које се примјењују од 1. јануара 2020. године.

Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност нематеријалних улагања, некретнина и опреме умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.8. Амортизација (Наставак)

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, опреме и нематеријалних улагања, који је служио као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе у години која се завршава 31. децембра 2020. године, је сљедећи:

	Вијек трајања (година)
Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	15
Лиценце и апликативни софтвери	5
Грађевински објекти	8 - 55.5
Аntenски стубови	30
Дистрибутивна канализација и мрежа	25 - 75.2
Комутациони системи и сервисне платформе	3 - 11
Транспортна мрежа	4 - 20
Бежична приступна мрежа	5 - 15
Опрема у приступној мрежи и терминална опрема	4 - 11
Рачунарска опрема	4 - 5
Канцеларијска и остала опрема	5 - 8

3.9. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њена књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању. Менаџмент мора уложити напоре да прода таква средства, а очекује се да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације. Стална имовина или групе за отуђење класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

3.10. Умањење вриједности нефинансијске имовине

На сваки датум извјештаја о финансијском положају, Група преиспитује књиговодствене износе својих нефинансијских средстава (осим залиха и одложених пореских средстава) да би се утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Група процјењује надокнадиви износ јединице која генерише готовину, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност средства (или његове јединице која генерише готовину) је фер вриједност умањена за трошкове продаје или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Уколико је процијењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише готовину) нижи од књиговодствене вриједности, књиговодствена вриједност средства (или јединице која генерише готовину) се умањује до надокнадивог износа, а импаритетни губитак се признаје као расход периода.

На сваки дан извјештавања врши се преиспитивање да ли постоје назнаке да су претходно признати импаритетни губици умањени или више не постоје. Импаритетни губитак се поништава уколико постоји промјена у процијењеном надокнадивом износу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.10. Умањење вриједности нефинансијске имовине (Наставак)

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише готовину) повећава се до ревидованог процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише готовину) услед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход.

На дан 31. децембра 2020. године, на основу процјене менаџмента Групе, не постоје индикације да је вриједност сталне имовине обезвријеђена.

3.11. Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената врши се на основу процјене њиховог садржаја при првом признавању на:

- 1) финансијску имовину,
- 2) финансијске обавезе, или
- 3) власничке инструменте.

Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје када Група постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијске имовине врши се према њеној фер вриједности. Трошкови трансакције директно приписиви стицању, се укључују у почетно процјењивање целокупне финансијске имовине, осим у случају када се ради о финансијској имовини која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха. Изузетно од наведеног, почетно признавање потраживања од купаца која немају значајну финансијску компоненту, се врши према њиховој трансакционој цијени.

Након почетног признавања, финансијска имовина се мјери по:

- 1) амортизованом трошку,
- 2) фер вриједности кроз остали укупни резултат, и
- 3) фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорени новчани токови и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе.

Ефективна каматна стопа израчунава се на основу процјене токова готовине, не укључујући очекиване кредитне губитке. Једном обрачуната приликом иницијалног признавања, ефективна каматна стопа се користи приликом наредних обрачуна прихода од камата (заснована на бруто књиговодственој вриједности или амортизованом трошку, а у зависности од нивоа умањења имовине). Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално. Вриједност финансијске имовине се умањује путем исправке вриједности.

Приликом обрачуна исправке вриједности Група примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Група врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.11. Финансијски инструменти (Наставак)

Финансијска имовина (Наставак)

Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

При почетном признавању субјект може неопозиво одлучити да у осталом укупном резултату презентује накнадне промјене фер вриједности улагања у власнички инструмент, а да притом није ријеч о улагању које се држи ради трговања нити о непредвиђеним износима које је купац признао у оквиру пословних комбинација, на које се примјењује МСФИ 3.

Та одлука доноси се за сваки појединачни инструмент (односно акцију). Износи признати у осталом укупном резултату не смију се накнадно преносити у рачун добити и губитка. Међутим, субјект може преносити кумулативну добит или губитак унутар власничког капитала. Дивиденде на таква улагања признају се у рачуну добити и губитка у складу са МСФИ 9, осим ако је јасно да дивиденда представља поврат дијела трошкова улагања.

Финансијска имовина престаје да се признаје када је измирена, поништена, истекла, отписана или пренесена. Преноси се признају као престанак признавања уколико су сви битни ризици и користи пренесени, уколико нису пренесени, имовина наставља да се признаје.

Уколико ризици и користи нису пренесени или задржани, имовина се не признаје уколико контрола над имовином није пренесена.

Накнадно реализовани или наплаћени финансијски пласмани, дати аванси и потраживања признају се као приход текућег обрачунског периода.

Финансијска имовина се мјери по фер вриједности кроз биланс успјеха само ако финансијска имовина није мјерена по амортизованом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе, краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Финансијске обавезе се признају када Група постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијских обавеза врши се према њиховој фер вриједност.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање свих финансијских обавеза, осим у случају када се ради о финансијским обавезама које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијске обавезе се накнадно исказују по амортизованој вриједности примјеном ефективне каматне стопе, осим финансијских обавеза које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха по почетном признавању, непредвиђених накнада које је признао стипендијалац у пословној комбинацији или финансијске обавезе које се држе ради трговања.

Камата на финансијске обавезе је евидентирана са интересом обрачунатим кориштењем метода ефективне каматне стопе за посматрани период, и она се односи и представљена је са осталим текућим обавезама.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.12. Залихе**

Залихе се евидентирају по набавној вриједности или нето продајној вриједности, у зависности од тога која је вриједност нижа.

Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Вриједност залиха укључује вриједност по факури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписују 100% приликом издавања у употребу. Вриједност залиха се утврђује на основу метода просјечне набавне цијене.

Залихе материјала за везане услуге се највећим дијелом односе на хардвере набављене за продају купцима у оквиру посебних продајних пакета.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.13. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Група има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Групе, одређени дисконтовањем будућих новчаних токова који одражавају тренутно стање на тржишту и специфичних ризика који се односе на дату обавезу.

3.14. Бенефиције за запослене**а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених**

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Група је обавезна да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Група има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца евидентирају се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Група је обавезна да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнине у висини три посљедње мјесечне нето плате остварене од стране запосленог. Поред тога, Група исплаћује и јубиларне награде у висини између пола и једне и по просјечне мјесечне плате Групе. На основу МРС 19 "Накнаде запосленима" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

в) Обавезе по основу бонуса запосленима (варијабилни дио плате)

На основу одлуке Генералног директора Друштва, утврђује се основица и начин обрачуна бонуса запосленима, као варијабилни дио плате. Бонус се остварује на основу реализованог учинка, праћеног на кварталном или годишњем нивоу, и евидентира се као трошак личних примања и резервисање по наведеном основу у тренутку процјене да ће запослени остварити право на наведени бонус.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)****3.15. Извјештавање у сегменту**

Група примјењује МСФИ 8 “Оперативни сегменти” који захтијева идентификовање оперативних сегмената на бази интерних извјештаја о компонентама Групе који се редовно прегледају од стране руководиоца надлежних за доношење кључних одлука, а у циљу алокације адекватних ресурса наведеним сегментима, као и анализе њихових резултата. Информације о сегментима су анализирани на бази врста услуга које пружају оперативни дијелови Групе (*Напомена 40*).

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација консолидованих финансијских извјештаја захтијева од менаџмента коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја. Будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, које носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години, представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалне имовине

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент доставља, сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору на усвајање. Услјед значајности сталних средстава у укупној активи Групе, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Групе, као и на резултате њеног пословања. На примјер, уколико би Група скратила, односно продужила просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би за годину који се завршава 31. децембра 2020. године резултовало у додатном, односно мањем трошку амортизације за 12,718,050 Конвертибилних марака (упоредни податак у 2019. години: 13,085,573 Конвертибилне марке).

Исправка вриједности потраживања

Приликом обрачуна исправке вриједности Група примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Група врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака (*Напомене 19, 20, и 21*).

Резервисања

Генерално, резервисања су у значајној мјери подложна процјенама. Група процјењује вјероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја, и уколико је вјероватноћа већа од 50%, Група врши резервисање износа који је потребан да се измири обавеза. Иако Група поштује начело опрезности приликом процјене, с обзиром да постоји велика доза неизвјесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процјена (*Напомена 30*).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (Наставак)
Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја

Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из потписаних споразума са ино операторима су приказани у приложеним консолидованим финансијским извјештајима, и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Група успоставила директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја (*Напомене 23 и 32*). Менаџмент сматра да су интерни обрачуни оствареног саобраћаја адекватни, и да одражавају стварно остварени међународни саобраћај у одговарајућем периоду.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Групе је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској и Босни и Херцеговини не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Уколико као доказ за фер вриједност није расположива котирана цијена на активном тржишту за исту имовину или обавезу користи се вриједност заснована на техникама процјене које користе податке са доступних тржишта.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ И УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од продаје у земљи:		
Приходи од фиксне мреже	62,020,818	52,579,147
Приходи од мобилне мреже	183,368,233	194,306,435
Приходи од интегрисаних услуга	106,626,454	94,783,853
Приходи од интернета	32,372,146	32,287,212
Приходи од везаних услуга	39,117,471	39,671,744
Приходи од продаје робе	3,688,144	4,667,096
Приходи од ИСТ и осталих услуга	13,399,643	3,998,701
Укупно приходи од продаје у земљи	440,592,909	422,294,188
Приходи од продаје у иностранству:		
Приходи од међународног обрачуна	35,448,315	39,349,279
Приходи од пројектних услуга, продаје софтвера, робе и услуга едукације	10,395,573	9,659,936
Укупно приходи од продаје у иностранству	45,843,888	49,009,215
Укупно приходи од продаје робе и услуга	486,436,797	471,303,403

Приходи од продаје у иностранству највећим дијелом се односе на приходе остварене у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од закупнина	2,550,213	2,378,236
Приходи од укидања разграниченог прихода (донације) - (Напомена 28)	12,367	12,367
Остали приходи	6,799,240	36,208,498
	9,361,820	38,599,101

Остали приходи у упоредном извјештајном периоду се највећим дијелом односе на приходе од престанка признавања имовине и обавеза бившег зависног друштва *Mtel Austria GmbH*. Као што је објелодањено у *напомени 15*, право на 100% удјела у друштву *Mtel Austria GmbH*, пренесно је као неновчани улог у друштво МТЕЛ Global д.о.о. Београд, Србија. Престанак признавања улагања у бивше зависно друштво *Mtel Austria GmbH* извршено је у складу са захтјевима МСФИ 10 "Консолидовани финансијски извјештаји".

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, РОБЕ И ВЕЗАНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Материјал за везане услуге	48,580,743	49,265,315
Набавна вриједност продате робе	9,183,566	5,939,017
Електрична енергија	6,681,388	6,104,384
Гориво и мазиво	1,260,764	1,529,597
Остали трошкови материјала	3,132,086	2,757,566
	68,838,547	65,595,879

Трошкови материјала за везане услуге се односе на трошкове продатих хардвера у оквиру посебних продајних пакета.

8. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Бруто зараде	73,164,898	70,925,809
Накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	375,789	348,926
Отпремнине	1,051,226	853,314
Остала лична примања	9,779,067	11,199,736
	84,370,980	83,327,785

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Трошкови међународног обрачуна	25,353,600	31,714,871
Трошкови одржавања	19,912,586	19,988,410
Трошкови закупа земљишта и пословних простора	1,010,971	1,608,089
Трошкови рекламе и пропаганде	12,630,829	12,378,301
Накнада за емитовање садржаја	23,599,384	18,391,551
Остале производне услуге	28,194,382	26,782,518
	110,701,752	110,863,740

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Индиректни порези који не зависе од пословног резултата	4,438,372	4,379,334
Накнаде Регулаторној агенцији за комуникације	10,844,577	10,133,297
Губици од расхоровања некретнина, опреме и нематеријалних улагања	1,013,300	904,461
Мањкови	14,777	554,470
Трошкови резервисања	2,288,198	1,243,946
Остали расходи	12,107,766	12,571,134
	30,706,990	29,786,642

Остали расходи се највећим дијелом односе на остале непроизводне услуге, трошкове административних такси и накнада за рад студентских и омладинских задруга. Трошкови резервисања у износу од 1,765,304 Конвертибилне марке се односе на резервисања по основу Рјешења за плаћање утврђене пореске обавезе издатог од стране Пореске управе Републике Српске. Највећи дио утврђеног износа се односи на непризнавање расхода који су се односили на неотписану вриједност имовине уништене у поплавама 2014. године. По основу жалбе које је уложило Друштво на цјелокупан износ утврђен по Рјешењу, Министарство финансија Републике Српске је предмет вратило првостепеном органу на поновни поступак, који, до дана издавања ових консолидованих финансијских извјештаја, није окончан.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Приходи од камата		
- камате на депозите	45,579	320,734
- остале камате	824,897	604,030
	870,476	924,764
Остали финансијски приходи	5,995	1,452
Позитивне курсне разлике	497,189	195,500
Укупно финансијски приходи	1,373,660	1,121,716
Расходи камата		
- по основу кредитних уговора	(6,464,800)	(4,850,806)
- по основу обавеза за закуп	(1,418,445)	(1,479,921)
- остале камате	(32,475)	(311,150)
	(7,915,720)	(6,641,877)
Негативне курсне разлике	(282,273)	(393,921)
Укупно финансијски расходи	(8,197,993)	(7,035,798)
Нето финансијски расходи	(6,824,333)	(5,914,082)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И GOODWILL

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2020. и 31. децембар 2019. године									
	<i>Goodwill</i>	Односи са купцима	База посредника	Жиг	Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра	Остале лиценце	Остала нематеријална улагања	Капитализовани уговорни трошкови	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријална улагања
Набавна вриједност										
Стање, 1. јануар 2019. године	10,339,849	390,723	-	-	140,478,533	10,728,126	78,771,757	4,769,538	22,760,123	268,238,649
Набавке у току године	-	-	-	-	16,709,944	109,845	49,452,136	2,056,747	3,880,833	72,209,505
Средства набављена пословном комбинацијом	66,552,654	84,726,556	-	4,091,596	-	788,304	3,909,646	-	61,697	160,130,453
Активирања и преноси	-	-	-	-	-	174,500	2,991,639	246,091	(3,412,230)	-
Расходовања	-	-	-	-	-	(22,411)	(871,645)	-	(4,577)	(898,633)
Пренос неновчаног улога (<i>Напомена 15</i>)	-	-	-	-	-	-	(550,038)	(40,096)	-	(590,134)
Пренос са некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	118,683	-	(1,103,407)	(984,724)
Остало	-	-	-	-	-	-	(159,274)	(1,116,690)	35,657	(1,240,307)
Стање, 31. децембар 2019. године	76,892,503	85,117,279	-	4,091,596	157,188,477	11,778,364	133,662,904	5,915,590	22,218,096	496,864,809
Стање, 1. јануар 2020. године	76,892,503	85,117,279	-	4,091,596	157,188,477	11,778,364	133,662,904	5,915,590	22,218,096	496,864,809
Набавке у току године	-	-	-	-	-	-	35,333,979	3,631,925	4,412,583	43,378,487
Средства набављена пословном комбинацијом	-	-	7,662,942	-	-	-	-	-	-	7,662,942
Активирања и преноси	-	-	-	-	-	350,599	3,880,210	51,882	(4,282,691)	-
Расходовања	-	-	-	-	-	(18,631)	(72,813)	-	-	(91,444)
Пренос са/на некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	-	283,925	(785,329)	(501,404)
Остало	(611,478)	-	-	-	-	(141,224)	(9,811,212)	(3,624,601)	(44)	(14,188,559)
Стање, 31. децембар 2020. године	76,281,025	85,117,279	7,662,942	4,091,596	157,188,477	11,969,108	162,993,068	6,258,721	21,562,615	533,124,831
Акумулирана исправка вриједности										
Стање, 1. јануар 2019. године	-	104,329	-	-	126,033,987	8,266,537	63,171,399	1,465,970	-	199,042,222
Амортизација за годину	-	2,898,197	-	136,387	4,370,309	1,004,119	19,115,242	2,809,210	-	30,333,464
Расходовања	-	-	-	-	-	(19,225)	(755,630)	-	-	(774,855)
Пренос неновчаног улога (<i>Напомена 15</i>)	-	-	-	-	-	-	(285,867)	(11,459)	-	(297,326)
Остало	-	-	-	-	-	56,739	(22,789)	(1,116,961)	-	(1,083,011)
Стање, 31. децембар 2019. године	-	3,002,526	-	136,387	130,404,296	9,308,170	81,222,355	3,146,760	-	227,220,494
Стање, 1. јануар 2020. године	-	3,002,526	-	136,387	130,404,296	9,308,170	81,222,355	3,146,760	-	227,220,494
Амортизација за годину	-	3,926,575	1,666,045	409,159	1,870,543	1,066,269	25,065,779	2,939,615	-	36,943,985
Расходовања	-	-	-	-	-	(18,631)	(72,812)	-	-	(91,443)
Остало	-	-	-	-	-	-	(6,223,772)	(3,624,601)	-	(9,848,373)
Стање, 31. децембар 2020. године	-	6,929,101	1,666,045	545,546	132,274,839	10,355,808	99,991,550	2,461,774	-	254,224,663
Садашња вриједност										
31. децембар 2020. године	76,281,025	78,188,178	5,996,897	3,546,050	24,913,638	1,613,300	63,001,518	3,796,947	21,562,615	278,900,168
31. децембар 2019. године	76,892,503	82,114,753	-	3,955,209	26,784,181	2,470,194	52,440,549	2,768,830	22,218,096	269,644,315

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И GOODWILL (Наставак)

Goodwill представља вишак средстава стицања пословном комбинацијом изнад удјела Мтел а.д. Бања Лука у нето фер вриједности препознатљивих средстава, признатих обавеза и потенцијалних обавеза стицања зависних друштава.

Односи са купцима, који представљају уговорне односе са корисницима, база посредника која се односи на уговоре са различитим посредницима, као и жиг, признати су по процјењеној вриједности након пословних комбинација преузимања зависних друштава.

Лиценце за кориштење радиофреквенцијског спектра подразумевају дозволе за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Дозволе се издају од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине („РАК“) и омогућавају пружање GSM/UMTS/LTE услуга на подручју Босне и Херцеговине.

Остала нематеријална улагања највећим дијелом се односе на софтвере у нето вриједности од 12,068,303 Конвертибилне марке и капитализована ТВ права у нето вриједности од 49,330,116 Конвертибилних марака.

Капитализовани уговорни трошкови се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем. Капитализовани уговорни трошкови су амортизовани пропорционалном методом у току трајања претплатничког уговора (генерално до двије године) и то је период у којем се уговорне обавезе реализују према купцу. У години која се завршава на дан 31. децембра 2020. године, износ трошка амортизације признатог по том основу износи 2,939,615 Конвертибилних марака. На овој врсти имовине нису идентификовани импаритетни губици.

Нематеријална улагања у припреми највећим дијелом се односе на софтвере у припреми.

13. ИМОВИНА СА ПРАВОМ КОРИШЋЕЊА

**У Конвертибилним маркама
31. децембар 2020. године и
пословна 2019. година**

	Земљиште и објекти	Возила	Укупно
Стање на дан 1. јануар 2019. године	55,208,799	143,564	55,352,363
Нове набавке	11,544,001	114,201	11,658,202
Средства стечена пословном комбинацијом	7,121,548	-	7,121,548
Амортизација	(13,254,243)	(68,054)	(13,322,297)
Модификација периода закупа	381,209	-	381,209
Стање на дан 31. децембра 2019. године	61,001,314	189,711	61,191,025
Стање на дан 1. јануар 2020. године	61,001,314	189,711	61,191,025
Нове набавке	7,747,851	137,286	7,885,137
Амортизација	(13,697,095)	(80,577)	(13,777,672)
Модификација периода закупа	(170,670)	-	(170,670)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	54,881,400	246,420	55,127,820

Група у оквиру својих редовних пословних активности узима у закуп различите предмете закупа од којих су најзначајнији: пословни простори за продајна мјеста, земљиште и објекти за смјештај телекомуникационе опреме. Приликом одмјеравања обавеза по основу закупа, Група је узела у обзир и потенцијалну изложеност по основу промјенивих плаћања по основу закупа, опција продужења, односно раскидања закупа, гаранција остатка вриједности и закупа који још нису почели, али се закупац обавезао на њих. Већина уговора о закупу је уговорена са фиксном накнадом за закуп. Група нема значајних уговора о закупу који имају посебна ограничења или уговорене обавезе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
14. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2020. и 31. децембар 2019. године					
	Земљиште	Некретнине и инфраструктура	Улагања у туђа стална средства	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно основна средства
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2019. године	1,734,580	779,798,017	3,180,888	745,758,752	81,848,305	1,612,320,542
Набавке у току године	-	5,576,833	71,157	5,218,252	82,472,004	93,338,246
Средства набављена пословном комбинацијом	4,440	48,777,410	54,571	13,383,854	2,186,732	64,407,007
Активирања и преноси	1,560	45,953,640	280,824	44,993,405	(91,229,429)	-
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	-	-	984,724	984,724
Расходовања	-	(417,511)	(87,121)	(80,586,386)	(114,569)	(81,205,587)
Мањак	-	-	-	(52,839)	(1,306)	(54,145)
Вишак	-	171,930	-	-	397	172,327
Демонтажа	-	(436)	-	(934,541)	45,706	(889,271)
Продаја	-	(118,000)	-	(72,208)	-	(190,208)
Пренос на средства намијењена продаји	-	(19,300)	-	(228,664)	-	(247,964)
Пренос неновчаног улога (Напомена 15)	-	-	(92,112)	(9,524,172)	(442,983)	(10,059,267)
Остало	-	12,916	-	(237,519)	(89,223)	(313,826)
Стање, 31. децембар 2019. године	1,740,580	879,735,499	3,408,207	717,717,934	75,660,358	1,678,262,578
Стање, 1. јануар 2020. године	1,740,580	879,735,499	3,408,207	717,717,934	75,660,358	1,678,262,578
Набавке у току године	-	1,782,688	109,261	3,770,395	73,891,546	79,553,890
Средства набављена пословном комбинацијом	-	-	-	457,184	-	457,184
Активирања и преноси	16,360	20,216,267	372,715	39,659,682	(60,265,024)	-
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	-	-	501,404	501,404
Расходовања	-	(3,013,062)	-	(42,767,453)	(468,867)	(46,249,382)
Мањак	-	-	-	(753)	(10,060)	(10,813)
Демонтажа	-	-	-	(933,465)	(51,678)	(985,143)
Продаја	-	(51,594)	-	(46,358)	-	(97,952)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(251,977)	(73,929)	(325,906)
Остало	-	-	-	(3,710)	(47,210)	(50,920)
Стање, 31. децембар 2020. године	1,756,940	898,669,798	3,890,183	717,601,479	89,136,540	1,711,054,940
Акумулирана исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2019. године	-	515,546,927	2,228,685	525,446,710	-	1,043,222,322
Амортизација за годину	-	22,174,931	374,657	64,650,379	-	87,199,967
Расходовања	-	(338,421)	(62,023)	(80,024,511)	-	(80,424,955)
Мањак	-	-	-	(33,734)	-	(33,734)
Вишак	-	171,930	-	-	-	171,930
Демонтажа	-	-	-	(889,271)	-	(889,271)
Продаја	-	(24,463)	-	(56,667)	-	(81,130)
Пренос на средства намијењена продаји	-	(6,392)	-	(236,173)	-	(242,565)
Пренос неновчаног улога (Напомена 15)	-	-	(66,839)	(4,600,980)	-	(4,667,819)
Остало	-	(7,319)	-	(124,019)	-	(131,338)
Стање, 31. децембар 2019. године	-	537,517,193	2,474,480	504,131,734	-	1,044,123,407
Стање, 1. јануар 2020. године	-	537,517,193	2,474,480	504,131,734	-	1,044,123,407
Амортизација за годину	-	16,497,449	380,938	59,580,459	-	76,458,846
Расходовања	-	(3,199,428)	-	(42,036,655)	-	(45,236,083)
Мањак	-	-	-	(366)	-	(366)
Демонтажа	-	-	-	(985,143)	-	(985,143)
Продаја	-	(5,519)	-	(43,925)	-	(49,444)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(251,977)	-	(251,977)
Остало	-	-	-	(3,311)	-	(3,311)
Стање, 31. децембар 2020. године	-	550,809,695	2,855,418	520,390,816	-	1,074,055,929
Садашња вриједност						
31. децембар 2020. године	1,756,940	347,860,103	1,034,765	197,210,663	89,136,540	636,999,011
31. децембар 2019. године	1,740,580	342,218,306	933,727	213,586,200	75,660,358	634,139,171

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
14. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА (Наставак)

Основна средства у припреми на дан 31. децембра 2020. године се углавном односе на телекомуникациону опрему, која је набављена, али још није пуштена у функцију. На дан 31. децембра 2020. године не постоје ограничења власништва над некретнинама и опремом Групе. Уговорене, а нереализоване обавезе Групе по основу улагања у некретнине и опрему на дан 31. децембра 2020. године износе укупно 45,155,240 Конвертибилних марака (31. децембар 2019. године: 42,810,737 Конвертибилних марака).

15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
а) Улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора):	49%		
- Набавна вриједност улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица		132,065,141	132,065,141
- Свођење набавне вриједности улагања по основу признавања дијела добитака/(губитака) методом удјела		30,518,002	22,357,438
<i>Улагање у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, нето</i>		<u>162,583,143</u>	<u>154,422,579</u>
б) Улагања у МТЕЛ Global д.о.о. Београд (Србија):	41%		
- Набавна вриједност улагања у МТЕЛ Global д.о.о. Београд		29,699,279	17,670,924
- Свођење набавне вриједности улагања по основу признавања дијела добитака/(губитака) методом удјела		(11,270,259)	(3,246,875)
<i>Улагање у МТЕЛ Global д.о.о. Београд, нето</i>		<u>18,429,020</u>	<u>14,424,049</u>
Укупно улагања у придружена друштва		<u>181,012,163</u>	<u>168,846,628</u>

Улагања у придружена друштва у укупном износу од 161,764,419 Конвертибилних марака односе се на набавну вриједност улагања у друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица и МТЕЛ Global д.о.о. Београд.

Придружено друштво GO4YU д.о.о. Београд је 3. септембра 2020. године, на основу Рјешења Агенције за привредне регистре Републике Србије, промијенило пословно име у МТЕЛ Global д.о.о. Београд.

На дан 31. децембра 2020. године, Група има 49% удјела у друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица, Црна Гора, и 41% удјела у друштву МТЕЛ Global д.о.о. Београд, Република Србија, који се баве пружањем телекомуникационих услуга.

Укупан улог у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, након првобитно уговореног износа на име куповине 49% удјела извршене 1. фебруара 2010. године, накнадних докапитализација, као и осталих трошкова који су у директној вези са наведеном трансакцијом, те уносом неновчаног и новчаног улога, износи 132,065,141 Конвертибилну марку.

Друштво је током 2019. године, уносом неновчаног улога у друштво МТЕЛ Global д.о.о. Београд, Србија (под тадашњим именом GO4YU д.о.о. Београд), у виду права на 100% удјела у друштву Mtel Austria GmbH постало власник 41% удјела у друштву МТЕЛ Global д.о.о. Београд, Србија (под тадашњим именом GO4YU д.о.о. Београд). У току овог извјештајног периода, Друштво је извршило и новчану докапитализацију у износу од 12,028,355 Конвертибилних марака чиме није нарушена претходно утврђена власничка структура.

Улагања у придружена друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица и МТЕЛ Global д.о.о. Београд рачуноводствено се обухватају примјеном методе удјела. Учешће Групе у добитку придруженог друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица у години која се завршава 31. децембра 2020. године, износи 8,160,564 Конвертибилних марака, док учешће Групе у губитку придруженог друштва МТЕЛ Global д.о.о. Београд износи 8,023,157 Конвертибилних марака.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНА ДРУШТВА (Наставак)

Кретање на улозима у придруженим друштвима МТЕЛ д.о.о. Подгорица и МТЕЛ Global д.о.о. Београд је било сљедеће:

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембар 2020.	Година која се завршава 31. децембар 2019.
<i>Стање, 01. јануар</i>	168,846,628	88,772,757
Докапитализација МТЕЛ д.о.о. Подгорица	-	57,501,402
Улагање у МТЕЛ Global д.о.о. Београд	12,028,355	17,670,924
Учешће у добитку придружених друштава који се обрачунава коришћењем методе удјела (напомена 3.1.г)	137,180	4,901,545
<i>Стање, крај године</i>	181,012,163	168,846,628

16. ОСТАЛА УЛАГАЊА

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
<i>Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат:</i>			
- Нова банка а.д. Бања Лука	0.02%	5,359	6,324
		5,359	6,324
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>			
- Дугорочне обвезнице Републике Српске		23,309	34,140
- Центар за међународно право и међународну пословну сарадњу д.о.о. Бања Лука	22.97%	400	400
		23,709	34,540
		29,068	40,864

Акције Нове банке а.д. Бања Лука (које чине 0.02% акцијског (основног) капитала банке) котирају на активном, али недовољно развијеном финансијском тржишту Републике Српске, и вредноване су по фер вриједности на датум извјештаја о финансијском положају гдје су промјене у фер вриједности исказане као добици/(губици) у оквиру извјештаја о осталом укупном резултату.

Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку се односи на обвезнице Републике Српске емитоване од стране Министарства финансија Републике Српске, а по основу плаћања дуга који буџетски корисници имају према Друштву. Обвезнице су издате са роком доспијећа од 15 година, почевши од 31. децембра 2007. године, уз грасе период од 5 година са каматном стопом од 1.5% годишње, и вредноване су по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
17. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
<i>Дугорочни кредити запосленима</i>	71,113	84,901
<i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (напомена 22)</i>	(70,157)	(78,436)
<i>Укупно дугорочни кредити запосленима</i>	956	6,465
<i>Остали дугорочни кредити</i>	265,966	-
<i>Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (напомена 22)</i>	(34,318)	-
	231,648	-
- Остали дугорочни депозити	176,025	176,025
- Остали дугорочни пласмани	13,120	10,134
<i>Укупно остали дугорочни депозити и пласмани</i>	189,145	186,159
Укупно дугорочна потраживања и кредити	421,749	192,624
<i>Минус: Акумулирани импаритетни губитак:</i>		
- исправка вриједности дугорочних кредита запосленима	(3,753)	(4,740)
- исправка вриједности осталих дугорочних кредита	(21,197)	-
- исправка вриједности дугорочних пласмана	(24,184)	(28,607)
	(49,134)	(33,347)
	372,615	159,277

Остали дугорочни депозити се односе на дугорочне депозите Групе код пословних банака у Босни и Херцеговини орочене по тржишним условима.

18. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Материјал	4,379,004	4,631,315
Роба	210,591	284,464
Материјал за везане услуге	12,055,580	11,793,726
Дати аванси за залихе	1,450,158	757,711
	18,095,333	17,467,216

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
19. КУПЦИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
<i>Купци:</i>		
- повезана правна лица (<i>Напомена 35 (а)</i>)	11,583,701	14,256,905
- у земљи	133,457,190	127,514,372
- у иностранству	1,496,565	3,061,269
Бруто потраживања	146,537,456	144,832,546
<i>Минус: Исправка вриједности потраживања за очекиване кредитне губитке</i>	(64,101,612)	(62,001,843)
	82,435,844	82,830,703

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2020. године износе 146,537,456 Конвертибилних марака. Група је примјенила поједностављени приступ у признавању губитака за целокупни период трајања за потраживања од купаца и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, груписањем различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Укупна исправка вриједности потраживања на дан 31. децембра 2020. године износи 64,101,612 Конвертибилне марке и представља 43.74% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у *Напомени 21* уз консолидоване финансијске извјештаје.

20. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Остала потраживања	1,775,565	2,898,160
	1,775,565	2,898,160
<i>Минус: Исправка вриједности других потраживања</i>	(498,509)	(720,220)
	1,277,056	2,177,940

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
21. ОБЕЗВРЈЕЋЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

	У Конвертибилним маркама		
	Период 1. јануар - 31. децембар 2020. и пословна 2019. година		
	Купци (напомена 19)	Друга потраживања (напомена 20)	Укупно
<i>Стање, 1. јануар 2019. године</i>	57,279,950	594,797	57,874,747
Исправке у току године на терет резултата	1,732,244	153,187	1,885,431
Отпис потраживања	(1,785,952)	(73,807)	(1,859,759)
Повећања по основу пословне комбинације	5,071,799	46,043	5,117,842
Остало	(296,198)	-	(296,198)
<i>Стање, 31. децембар 2019. године</i>	62,001,843	720,220	62,722,063
<i>Стање, 1. јануар 2020. године</i>	62,001,843	720,220	62,722,063
Исправке у току године на терет резултата	3,632,442	89,272	3,721,714
Отпис потраживања	(1,970,381)		(1,970,381)
Повећања/смањења по основу пословних комбинација	347,472	-	347,472
Остало	90,236	(310,983)	(220,747)
<i>Стање, 31. децембар 2020. године</i>	64,101,612	498,509	64,600,121

22. ДЕПОЗИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ЗА КРЕДИТЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Краткорочно орочени депозити	10,024,848	5,241,834
Кредити запосленима који доспијевају до једне године (напомена 17)	70,157	78,436
Остали кредити који доспијевају до једне године (напомена 17)	34,318	-
Краткорочни кредити повезаним правним лицима	977,915	4,889,575
	11,107,238	10,209,845

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
23. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Обрачуната потраживања	1,607,183	4,180,828
Уговорна имовина	11,592,286	13,317,946
Унапријед плаћени трошкови	1,142,158	974,731
Обрачунате авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	3,119,985	2,090,809
	17,461,612	20,564,314

Обрачуната потраживања се највећим дијелом, у износу од 1,040,307 Конвертибилних марака, односе на процјену међународног саобраћаја и *roaming*-а, која је извршена у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја, односно обрачуном добијеним од клириншке куће, док се на обрачуната потраживања за процјену попушта по основу *roaming*-а које Група треба да прими по основу обрачунатог међународног саобраћаја са другим операторима односи 338,784 Конвертибилне марке. Уговорна имовина представља право Групе на накнаду у замјену за робу или услуге које је Група пренијела купцу када је то право условљено другим факторима, осим протока времена (нпр. испорука других елемената уговора). Група признаје уговорну имовину углавном из уговора у којима се уређај испоручује у одређеном тренутку у пакету са услугама које се пружају током времена.

24. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Жиро рачуни	5,211,560	42,974,149
Девизни рачуни	3,930,750	4,838,329
Благајне	24,285	20,240
Готовински еквиваленти	101,569	101,569
	9,268,164	47,934,287

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
25. КАПИТАЛ
Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва (по Књизи акционара коју води Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске а.д. Бања Лука) на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године је била сљедећа:

	31. децембар 2020.	у %	31. децембар 2019.	у %
Телеком Србија а.д. Београд, Србија	319,428,193	65.01	319,428,193	65.01
Пензијски резервни фонд РС а.д. Бања Лука	43,840,269	8.92	43,840,269	8.92
Фонд за реституцију РС а.д. Бања Лука	24,715,439	5.03	24,715,439	5.03
ДУИФ Кристал инвест а.д. – ОАИФ Future fund	12,861,604	2.62	12,861,604	2.62
Остали акционари	90,538,250	18.42	90,538,250	18.42
	491,383,755	100	491,383,755	100

Основни капитал Друштва у износу од 491,383,755 Конвертибилних марака, у потпуности је уплаћен и подијелен на 491,383,755 обичних (редовних) акција, од којих је свака номиналне вриједности 1 Конвертибилну марку. Све акције су исте класе са истим правима, обичне и гласе на име. Свака акција даје право на један глас. Акције Друштва котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2020. године износи 0.99 Конвертибилних марака (31. децембар 2019. године: 0.95 Конвертибилне марке). Зарада и дивиденда по акцији је приказана у *Напомени 36* уз консолидоване финансијске извјештаје.

Законске резерве

Законске резерве на дан 31. децембра 2020. године у износу од 49,209,597 Конвертибилних марака представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала или Статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или Статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Остале резерве – резерве по основу инвестиционе обавезе

Остале резерве на дан 31. децембра 2020. године у износу од 97,791,500 Конвертибилних марака цјелокупно се односе на резерве формиране у току 2008. године, и то на основу уплаћене инвестиционе обавезе већинског власника (Телеком Србија а.д. Београд), као купца већинског пакета акција Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
26. КАМАТОНОСНИ КРЕДИТИ И ПОЗАЈМИЦЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
а) Дугорочни кредити:		
- Новчани кредити	266,640,282	251,908,443
- Кредити за набавке опреме	55,980,997	59,691,237
	322,621,279	311,599,680
б) Остале дугорочне обавезе	10,054,397	13,261,829
Укупно дугорочне обавезе	332,675,676	324,861,509
<i>Минус:</i> текуће доспијеће дугорочних обавеза:		
- дугорочни кредити	(91,905,608)	(68,570,741)
- остале дугорочне обавезе	(3,278,803)	(3,207,432)
Укупно текуће доспијеће дугорочних обавеза	(95,184,411)	(71,778,173)
	237,491,265	253,083,336
в) Краткорочни кредити:		
- Новчани кредити од повезаних правних лица	-	248,670
- Новчани кредити од банака	3,911,660	13,260,284
	3,911,660	13,508,954

Просјечна каматна стопа на дугорочне кредите (кредите за набавке опреме) је у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за маржу у распону од 0.5% до 1% годишње (2019. године: шестомјесечни EURIBOR увећан за маржу у распону од 0.5% до 1.0% годишње). За новчане кредите уговорена је каматна стопа по тренутним тржишним условима.

Остале дугорочне обавезе се односе на обавезе за дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система издату од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине.

Уговорна валута за све кредите, осим кредита одобрених од Владе Краљевине Шпаније, новчаних кредита и добављача из земље је EUR.

Група измирује све своје обавезе по кредитима у складу са уговореном динамиком, према утврђеним ануитетним плановима. Такође, Група поштује и све остале одредбе из уговора о кредитима и нема кршења било којих одредби уговора који би евентуално захтијевали пријевремену отплату обавеза.

Рочност доспијећа отплата дугорочних кредита:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Текућа доспијећа	95,184,411	71,778,173
Између једне и двије године	87,776,723	71,168,347
Између двије и три године	73,750,780	63,352,354
Између три и четири године	49,217,882	56,780,766
Између четири и пет година	11,751,148	38,163,931
Након пет година	14,994,732	23,617,938
Укупно дугорочни дио кредита	237,491,265	253,083,336
	332,675,676	324,861,509

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
27. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАКУПА

 У Конвертибилним маркама
 31. децембар 2020. године и
 пословна 2019. година

	Земљиште и објекти	Возила	Укупно
Стање на дан 1. јануар 2019. године	55,208,799	143,564	55,352,363
Нове набавке	11,544,001	114,201	11,658,202
Обавеза стечена пословном комбинацијом	7,121,548	-	7,121,548
Трошак камате (напомена 11)	1,478,754	3,853	1,482,607
Модификација периода закупа	723,646	-	723,646
Затварање обавезе	(13,892,417)	(74,753)	(13,967,170)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	62,184,331	186,865	62,371,196
Стање на дан 1. јануар 2020. године	62,184,331	186,865	62,371,196
Нове набавке	7,747,851	137,286	7,885,137
Трошак камате (напомена 11)	1,413,165	5,280	1,418,445
Модификација периода закупа	(367,930)	-	(367,930)
Затварање обавезе	(14,504,912)	(96,032)	(14,600,944)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	56,472,505	233,399	56,705,904
<i>Минус: Дио дугорочних закупа који доспијевају до једне године</i>	(12,445,732)	-	(12,445,732)
Стање на дан 31. децембра 2020. године	44,026,773	233,399	44,260,172

Група је извршила признавање обавеза по основу закупа у складу са захтјевима стандарда МСФИ 16 према којем се обавеза мјери по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања.

За каматну стопу за обавезе по основу закупа кориштена је стопа коју би Група као закупопримац платила да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вриједности као имовине са правом кориштења у сличном економском окружењу.

28. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ

У Конвертибилним маркама

	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Примљене донације	49,468	61,835
<i>Минус: Краткорочни дио разграниченог прихода</i>	(12,367)	(12,367)
	37,101	49,468

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
28. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ (Наставак)

Кретања на разграниченим приходима у години која се завршава 31. децембра 2020. и у пословној 2019. години су била сљедећа:

	Година која се завршава 31. децембар 2020.	Година која се завршава 31. децембар 2019.
<i>Стање, 1. јануар</i>	61,835	74,202
Смањење у корист осталих прихода	(12,367)	(12,367)
<i>Стање, крај године</i>	49,468	61,835

29. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Бенефиције за запослене		
- дугорочни дио	6,491,502	6,538,326
- краткорочни дио	671,881	604,280
	7,163,383	7,142,606

Дугорочна резервисања за бенефиције за запослене са стањем на дан 31. децембра 2020. године у износу од 7,163,383 Конвертибилне марке се односе на дугорочна и краткорочна резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Друштва на отпремнине и јубиларне награде, у складу са МРС 19 "Бенефиције за запослене".

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

У складу са наведеним, Група је ангажовала овлашћеног актуара да у име Групе изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2020. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 3.2% до 3.5% годишње, пројектовани раст зарада у распону од 0.4% до 3.2% годишње, пројектоване године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 до 40 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

Број мјесечних зарада за јубиларне награде приказан је у табели:

Број година provedених у Друштву	Број зарада
10	0.5
20	1
30	1.5
40	0.5

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
29. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (Наставак)

Кретања на дугорочним обавезама за бенефиције за запослене у години која се завршава 31. децембра 2020. и пословној 2019. години су била сљедећа:

	Краткорочни дио		У Конвертибилним маркама Дугорочни дио	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Стање, 1. јануар	604,280	660,996	6,538,326	6,178,375
Повећања/смањења по основу пословне комбинације	-	-	-	154,815
Резервисања у току године (Напомена 10)	70,095	(56,716)	426,491	742,894
Пренос/Донос на краткорочни дио	457,985	537,758	(457,985)	(537,758)
Исплате у току године	(460,479)	(537,758)	(15,330)	-
Стање, крај године	671,881	604,280	6,491,502	6,538,326

30. РЕЗЕРВИСАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра 2020.	Година која се завршава 31. децембар 2019.
Стање, 1. јануар	2,413,829	147,862
Резервисања за судске спорове	24,000	2,032,379
Укидања резервисања за судске спорове	(35,032)	(101,830)
Остала резервисања	1,429,886	335,418
Стање, крај године	3,832,683	2,413,829

31. ДОБАВЉАЧИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
<i>Добављачи:</i>		
- повезана правна лица (Напомена 35(а))	3,897,383	3,248,314
- у земљи	53,530,207	42,550,736
- у иностранству	12,199,231	10,280,489
- за нефактурисане инвестиције и услуге	7,204,294	7,310,389
	76,831,115	63,389,928

Обавезе према добављачима су некамотоносне. Група редовно измирује своје обавезе према добављачима. Група има политике управљања финансијским ризицима како би осигурала да се обавезе плаћају у уговореним роковима.

Просјечан период плаћања обавеза према добављачима у пословној 2020. години био је 86 дана (31. децембар 2019. године: 77 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
31. ДОБАВЉАЧИ (Наставак)

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године је сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
0-30 дана	55,205,761	39,844,756
31-60 дана	9,887,885	8,558,624
61-120 дана	7,576,104	8,402,696
121-180 дана	3,146,517	2,822,101
181-270 дана	605,038	1,087,129
271-360 дана	409,810	2,674,622
	76,831,115	63,389,928

32. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Разграничени приходи од продаје <i>prepaid</i> допуна	3,886,610	3,345,364
Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја	4,509,166	7,525,382
Обрачунате обавезе по основу дистрибуције медијских садржаја	4,294,468	3,903,755
Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода	10,147,905	9,752,376
Разграничене авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	2,862,322	1,871,137
Остала пасивна временска разграничења	343,743	305,294
	26,044,214	26,703,308

Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја, које на дан 31. децембра 2020. године износе 4,509,166 Конвертибилних марака, у највећем дијелу се односе на процјену попушта по основу роминга који је Група остварила са повезаним правним лицима.

Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода које на дан 31. децембра 2020. године, износе 10,147,905 Конвертибилних марака, представљају трошкове периода за које постоје довољна сазнања о постојању и настанку истих, али до дана састављања консолидованих финансијских извјештаја, Група није примила коначну фактуру за примљене услуге или добра.

33. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Примљени аванси и пренаплате од купаца	1,869,279	1,731,536
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	293,726	320,479
Обавезе за порез на додату вриједност	3,149,148	2,007,409
Обавезе према запосленима	792,273	660,208
Обавезе за стицање учешћа у капиталу	12,250,355	61,911,192
Обавезе за ТВ права	15,235,487	13,398,345
Друге обавезе	1,929,696	1,128,307
	35,519,964	81,157,476

34. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
(а) Компоненте пореза на добитак

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
Текући порески расход периода	6,593,324	7,106,206
Одложени порески расход - повећање одложених пореских средстава	(31,532)	9,387
Одложени порески приход - повећање одложених пореских средстава	-	(289,283)
Одложени порески приход - смањење одложених пореских обавеза	466,739	(517,537)
	7,028,531	6,308,773

(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. децембра	
	2020.	2019.
<i>Добитак прије опорезивања</i>	63,591,205	86,574,895
Порез на добитак	7,685,616	8,657,490
<i>Усклађивања расхода/прихода:</i>		
- ефекат неопорезивих прихода	(1,805,231)	(1,388,312)
- ефекат неопорезивих прихода по основу искњижавања имовине и обавеза	-	(2,819,896)
- ефекат непризнатих трошкова	717,556	2,656,924
- ефекат привремених разлика	435,207	(508,150)
- ефекат признавања неискоришћених пореских кредита по основу пренијетих пореских губитака	(4,617)	(289,283)
<i>Порез на добитак</i>	7,028,531	6,308,773
<i>Ефективна пореска стопа за годину</i>	11.05%	7.29%

(в) Одложена пореска средства

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава 31. децембра 2020.	Година која се завршава 31. децембра 2019.
<i>Стање, 1. јануар</i>	951,520	268,641
Повећање одложених пореских средстава	31,532	(9,387)
Преузета пореска средства стечена пословном комбинацијом	-	692,266
Одложена пореска средства ранијег периода призната у текућем периоду	53,781	-
<i>Стање, крај године</i>	1,036,833	951,520

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
34. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Наставак)
(г) Одложене пореске обавезе

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
<i>Стање, 1. јануар</i>	(9,455,034)	(1,091,147)
Повећање/(Смањење) одложених пореских обавеза у току године	(1,134,091)	517,537
Иницијално признавање одложених пореза по основу пословне комбинације	(766,685)	(8,881,424)
Смањење одложених пореских обавеза по основу пословне комбинације	664,355	-
<i>Стање, крај године</i>	(10,691,455)	(9,455,034)

(д) Текуће пореске обавезе/потраживања

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Потраживања за преплаћени порез на добитак	497,429	-
Обавезе за текући порез на добитак	-	196,182
<i>Стање, крај године</i>	497,429	196,182

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
35. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

Већински власник Групе је друштво Телеком Србија а.д. Београд, чији је већински власник Република Србија. Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним странама:

а) ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

31. децембар 2020.

	АКТИВА					ПАСИВА							
	Капитализована ТВ права	Потраживања од купаца	Потраживања за камате	Обрачунати, а нефактурисани приходи из међуна-родног саобраћаја	Краткорочни кредити	Укупно потраживања	Краткорочне обавезе	Обавезе према добављачима	Обрачунати (процијењени) трошкови	Обавезе за ТВ права	Обавезе за дивиденду	Укупно обавезе	Нето потраживања/ (обавезе)
- Матично друштво	1,745,915	6,579,815	-	757,393	-	9,083,123	-	(3,550,910)	(1,552,643)	(1,881,806)	(15,509,344)	(22,494,703)	(13,411,580)
- Придružена друштва	-	4,380,107	81,168	174,577	977,915	5,613,767	-	(265,986)	(2,184,595)	-	-	(2,450,581)	3,163,186
- Друге повезане стране	4,121,461	623,779	-	-	-	4,745,240	-	(80,488)	(471,643)	(4,121,489)	-	(4,673,620)	71,620
	5,867,376	11,583,701	81,168	931,970	977,915	19,442,130	-	(3,897,384)	(4,208,881)	(6,003,295)	(15,509,344)	(29,618,904)	(10,176,774)

31. децембар 2019.

	АКТИВА					ПАСИВА							
	Капитализована ТВ права	Потраживања од купаца	Потраживања за камате	Обрачунати, а нефактурисани приходи из међуна-родног саобраћаја	Краткорочни кредити	Укупно потраживања	Краткорочне обавезе	Обавезе према добављачима	Обрачунати (процијењени) трошкови	Обавезе за ТВ права	Обавезе за дивиденду	Укупно обавезе	Нето потраживања/ (обавезе)
- Матично друштво	5,777,871	6,849,837	-	1,026,434	-	13,654,142	-	(2,500,811)	(2,446,294)	(5,898,897)	(9,074,789)	(19,920,791)	(6,266,649)
- Придružена друштва	-	7,348,409	43,802	268,649	4,889,575	12,550,435	-	(519,616)	(1,503,547)	-	-	(2,023,163)	10,527,272
- Друге повезане стране	4,909,951	58,659	-	-	-	4,968,610	(248,669)	(227,887)	(290,909)	(4,967,182)	-	(5,734,647)	(766,037)
	10,687,822	14,256,905	43,802	1,295,083	4,889,575	31,173,187	(248,669)	(3,248,314)	(4,240,750)	(10,866,079)	(9,074,789)	(27,678,601)	3,494,586

Трансакције са повезаним лицима су вредноване под истим или сличним комерцијалним условима као и трансакције са другим правним лицима. На дан састављања ових консолидованих финансијских извјештаја, Група нема очекиваних кредитних губитака по основу којих би се извршила исправка вриједности потраживања од повезаних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
35. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (Наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

Година која се завршава 31. децембра 2020.

	ПРИХОДИ			РАСХОДИ		Нето приходи/(расходи)
	Приходи од продаје услуга	Финансијски приходи	Укупно приходи	Трошкови остварени са повезаним правним лицима	Укупно расходи	
- Матично друштво	29,640,356	-	29,640,356	(18,893,915)	(18,893,915)	10,746,441
- Придružена друштва	2,204,875	79,385	2,284,260	(1,807,228)	(1,807,228)	477,032
- Друге повезане стране	879,551	-	879,551	(7,617,758)	(7,617,758)	(6,738,207)
	32,724,782	79,385	32,804,167	(28,318,901)	(28,318,901)	4,485,266

Година која се завршава 31. децембра 2019.

	ПРИХОДИ			РАСХОДИ		Нето приходи/(расходи)
	Приходи од продаје робе и услуга	Финансијски приходи	Укупно приходи	Трошкови остварени са повезаним правним лицима	Укупно расходи	
- Матично друштво	32,905,799	-	32,905,799	(24,519,429)	(24,519,429)	8,386,370
- Придružена друштва	3,473,613	43,802	3,517,415	(2,060,060)	(2,060,060)	1,457,355
- Друге повезане стране	190,890	-	190,890	(3,424,257)	(3,424,257)	(3,233,367)
	36,570,302	43,802	36,614,104	(30,003,746)	(30,003,746)	6,610,358

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
35. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (Наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ (Наставак)

	Година која се завршава 31. децембра 2020.	Година која се завршава 31. децембра 2019.
Краткорочна примања кључног руководећег особља:		
- Извршни одбор и управа повезаних правних лица	(1,616,375)	(1,607,687)
- Управни одбор	(295,589)	(270,418)
- Одбор за ревизију	(83,336)	(69,781)
- Надзорни одбор	(82,779)	(74,443)
	(2,078,079)	(2,022,329)

Кључно руководеће особље не прима накнаде за додатне дугорочне бенефиције, односно бенефиције по престанку запослења, осим бенефиција објелодањених у *Напомени 3.14.*

36. ЗАРАДА И ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈИ

	У Конвертибилним маркама	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2020.	2019.
Нето добитак обрачунског периода	56,562,674	80,266,120
Просјечан пондерисан број издатих акција	491,383,755	491,383,755
Зарада по акцији (основна и разријеђена)	0.1151	0.1633

Дана 25. јуна 2020. године Скупштина акционара Друштва је донијела Одлуку о расподјели преосталог дијела добити из 2019. године, по којој је извршена расподјела добити власницима капитала у износу од 43,575,758 Конвертибилних марака (0.08868 Конвертибилних марака дивиденде по акцији), док је дана 4. децембра 2020. године Скупштина акционара Друштва донијела Одлуку о исплати привремене дивиденде у износу од 16,166,765 Конвертибилних марака (0.03290 Конвертибилних марака дивиденде по акцији).

Обавезе за преостале неисплаћене дивиденде акционарима на дан 31. децембра 2020. године износе 22,995,752 Конвертибилне марке (31. децембар 2019. године: 15,289,409 Конвертибилних марака).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
37. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ
Судски спорови

Група се повремено јавља као тужена страна у споровима које физичка и правна лица воде против Групе. Процијењене потенцијалне обавезе Групе по судским споровима у којима је Група тужена страна на дан 31. децембра 2020. године износе укупно 62,208,887 Конвертибилних марака, не укључујући ефекте потенцијалних затезних камата и трошкова судских спорова.

Најзначајнији спор је онај у којем се као тужилац јавља *Crumb group* д.о.о. Бијељина у износу од 42 милиона Конвертибилних марака. Управа користи правне савјете за горе наведени спор, на основу којих вјерује да је вјероватноћа негативног исхода по Друштво мала, с обзиром на чињеницу да не постоји ваљан правни основ за наведени спор.

Увјерење о неоснованости тужбеног захтјева усмјереног против Друштва, Управа темељи на чињеницама да су у овом случају надлежни органи, у законом предвиђеном поступку, већ утврдили да противправности на страни Друштва није било. Управа, даље, не очекује да ће коначан исход наведеног спора значајно угрозити материјално-финансијско пословање Друштва. На основу наведених чињеница Друштво није евидентирало резервисања по основу датог спора, нити сматра да су даља објелодањивања неопходна.

38. ПОСЛОВНЕ КОМБИНАЦИЈЕ
Финанц д.о.о. Бања Лука

Као што је објелодањено у *Напоменама* 1 и 3 уз консолидоване финансијске извјештаје, дана 18. фебруара 2020. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву *Финанц* д.о.о. Бања Лука на начин да је 100% удјела у *Финанц* д.о.о. Бања Лука пренесено на Друштво.

Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% удјела у *Финанц* д.о.о. Бања Лука, издано од стране Округног привредног суда у Бањој Луци, је постало правоснажно дана 29. фебруара 2020. године.

Зависно друштво *Финанц* д.о.о. Бања Лука основано је 2002. године и пружа услуге посредовања у продаји е-допуна и бројева, скреч ваучера, USB модема као и закључивање корисничких уговора са потенцијалним корисницима услуга Друштва. Осим наведеног, зависно друштво се бави и пружањем процесинг услуга.

Стечена средства и обавезе зависног друштва *Финанц* д.о.о. Бања Лука на датум стицања 29. фебруара 2020. године приказана су како слиједи:

	У Конвертибилним маркама
	Фер вриједност
Имовина	11,017,325
Обавезе	(2,528,838)
	8,488,486
Одложене пореске обавезе	(766,685)
Нето средства	7,721,801

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ
39.1. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувала оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а акционарима обезбиједи дивиденде, док истовремено Група прати капитал на основу коефицијента задужености.

Менаџмент Групе прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Група уравнива структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Групе за управљање капиталом је непромијењена.

39.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Групе са стањем на крају године били су сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Задуженост (а)	336,587,336	338,370,463
Готовина и готовински еквиваленти	(19,217,725)	(53,088,120)
Нето задуженост	317,369,611	285,282,343
Капитал (б)	682,900,887	686,085,507
<i>Рацио укупног дуговања према капиталу</i>	<i>46.47%</i>	<i>41.58%</i>

(а) Задуженост се односи на дугорочне кредитне обавезе, као и текућа доспијећа дугорочних кредитних обавеза.

(б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве, нераспоређени добитак и губитке од финансијске имовине мјерене по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

39.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у *Напомени 3* уз консолидоване финансијске извјештаје.

39.2. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године су приказане у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Финансијска имовина		
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	104,484,626	143,346,592
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	5,359	6,324
	104,489,985	143,352,916
Финансијске обавезе по амортизованој вриједности	556,433,773	578,960,060

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Група је, у различитом обиму, изложена одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Групи је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Групе у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Групе.

У години која се завршава на дан 31. децембра 2020. године, Група није ступала у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

(1) Тржишни ризик
(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Група обавља у страним валутама, менаџмент Групе сматра да Група није значајно изложена ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилне марке).

У складу са наведеним, менаџмент Групе није вршио анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене USD, јер има одређене обавезе у тој страниј валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Групе у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У Конвертибилним маркама Обавезе	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
EUR	11,103,786	16,075,174	200,259,507	194,619,094
USD	361,542	108,336	3,431,184	3,466,394
CHF	3,557	1,744	-	225
GBP	2,367	1,168	-	1,405
HRK	287	102	-	-
RSD	1,315,846	712,309	-	-
SEK	332	160	-	-
	12,787,717	16,898,993	203,690,691	198,087,118

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута је урађена највећим дијелом на USD, и одређена на основу изложености ризику промјене курса страних валута на крају извјештајног периода.

Уколико би се курс страних валута повећао/смањио за 10%, нето добитак Групе за пословну 2020. годину био би већи/мањи за износ од 21,492 Конвертибилне марке (у пословној 2019. години: 19,842 Конвертибилне марке).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)

39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)

(1) Тржишни ризик (Наставак)

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Група је изложена разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. С обзиром да Група нема значајну каматноснону имовину, приходи Групе су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Групе од промјена каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита од добављача. Кредити примљени по промјењивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику токова готовине, док кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промјене фер вриједности каматних стопа.

Током године која се завршава 31. децембра 2020. године, највећи дио обавеза по кредитима био је са варијабилном каматном стопом, која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима са промјењивим каматним стопама су највећим дијелом у страниј валути (EUR).

Група врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматноснону позицију. Група још увијек не врши своп промјењливе за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјењиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

У случају да је каматна стопа на обавезе по новчаним и робним кредитима у току извјештајног периода била већа/мања за 10%, уз остале непромијењене варијабле, нето добитак Групе за пословну 2020. годину био би мањи/већи за износ од 646,480 Конвертибилних марака (у пословној 2019. години: 485,081 Конвертибилну марку) као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Током извјештајног периода од годину дана који се завршава 31. децембра 2020. године, Група је изложена одређеном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности. Наведена улагања се држе више за стратегијске сврхе, него за сврхе дневног трговања, и њима се активно не тргује.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Групе. За управљање ризиком ликвидности одговоран је менаџмент Групе који је успоставио одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности.

Група својом имовином и обавезама управља на начин који јој обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Група располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Група не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Група је усвојила финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Групи одлучују о некој набавци.

Рочност доспијећа финансијске имовине и обавеза Групе на дан 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године:

Финансијска имовина						у
	До 3	3-12	1-2	2-5	преко 5	Конвертибилним маркама
31. децембар 2020.	мјесеца	мјесеци	године	година	година	Укупно
Без камата						
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)	94,270,286	-	-	-	-	94,270,286
	94,270,286	-	-	-	-	94,270,286
Са фиксном каматном стопом						
-Фер вриједност по амортизованом трошку	9,969,595	175,254	46,105	114,188	259,335	10,564,477
Укупно	104,239,881	175,254	46,105	114,188	259,335	104,834,763
31. децембар 2019.						
Без камата						
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)	136,794,606	-	-	-	-	136,794,606
	136,794,606	-	-	-	-	136,794,606
Са фиксном каматном стопом						
-Фер вриједност по амортизованом трошку	5,227,023	114,951	12,353	11,233	157,553	5,523,113
Укупно	142,021,629	114,951	12,353	11,233	157,553	142,317,719

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(2) Ризик ликвидности (Наставак)

Финансијске обавезе	У Конвертибилним маркама					
	До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	Укупно
31. децембар 2020.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	96,633,116	32,251,984	11,379,123	20,791,516	2,137,027	163,192,766
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	21,570,027	79,809,751	88,244,532	135,092,916	15,245,993	339,963,219
-Инструменти по фиксној каматној стопи	3,517,457	13,356,611	18,641,570	29,370,704	8,380,063	73,266,405
Укупно	121,720,600	125,418,346	118,265,225	185,255,136	25,763,083	576,422,390
31. децембар 2019.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	117,942,347	37,030,041	11,593,731	10,720,266	1,234,696	178,521,081
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	9,379,698	72,582,057	71,505,356	156,628,515	24,261,332	334,356,958
-Инструменти по фиксној каматној стопи	7,036,975	13,320,159	16,829,190	34,949,947	9,584,479	81,720,750
Укупно	134,359,020	122,932,257	99,928,277	202,298,728	35,080,507	594,598,789

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Група очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Групе може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске инструменте (имовину и обавезе) по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Групи, што ће резултовати финансијским губитком Групе. Група је усвојила политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (колатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних и физичких лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Група је изложена кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Групе. У случају неблагоприятног измиривања обавеза корисника услуга према Групи, истима се онемогућава даље коришћење услуга.

Поред тога, Група нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца са појединачно малим износима дуговања. Поред онемогућавања даљег коришћења услуга, користе се и слједећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Групи се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Групу, уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Групе.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(3) Кредитни ризик (Наставак)

У циљу минимизирања кредитног ризика, Група је развила и одржавала оцјену кредитног ризика Групе како би категоризовала изложености према степену ризика неиспуњавања обавеза. Информације о кредитном рејтингу пружају доступне независне рејтинг агенције, у случају да нису доступне, Група користи друге јавно доступне финансијске информације и властите податке о трговању Групе како би оцјенили своје главне купце и остале дужнике. Изложеност Групе и кредитни рејтинг својих уговорених страна се континуирано прате и укупна вриједност закључених трансакција се шири међу одобреним партнерима.

Тренутни оквир за оцјену кредитног ризика Групе састоји се од следећих категорија:

Категорије	Опис	Основе за признавање очекиваних кредитних губитака
Приходујући	Уговорена страна има низак ризик од неиспуњавања обавеза и нема доспјеле износе	12-мјесечни очекивани кредитни губици
Сумњива	Износ је у кашњењу >30 дана или је дошло до значајног повећања кредитног ризика од почетног признавања	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – без исправке
Неиспуњење обавезе	Износ је у кашњењу >60 дана или постоје докази који указују на то да је имовину потребно умањити	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – са исправком
Отпис	Постоје докази који указују да је дужник у озбиљним финансијским потешкоћама и да Група нема реалне изгледе за опоравак	Отписани износ

Табеле у наставку приказују кредитни квалитет финансијских средстава Групе, уговорених средстава и уговора о финансијским гаранцијама, као и максималну изложеност Групе кредитном ризику према оцјенама за кредитни ризик.

31. децембар 2020.	Напомена	Екстерна класификација	Интерна класификација	12-мјесечни или очекивани животни вијек кредитног губитка?	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ
Дугорочна потраживања и кредити	17	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	11,528,987	49,134	11,479,853
Купци	19	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	146,537,456	64,101,612	82,435,844
Друга потраживања	20	Н/П	Приходујући и неприходујући		1,775,565	498,509	1,277,056
Готовина и готовински еквиваленти	24	Н/П	Приходујући		9,268,164	-	9,268,164
Финансијска средства која се накнадно вреднују по амортизованој вриједности	16	Н/П	Приходујући		23,709	-	23,709
Фер вриједност кроз осталу свеобухватну добит	16	Н/П	Приходујући		26,600	21,241	5,359
					169,160,481	64,670,496	104,489,985

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године
39. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (Наставак)
39.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (Наставак)
(4) Фер вриједност

Фер вриједност финансијских средстава која нису вреднована по фер вриједности

Изузев као што је наведено у наредним табелама, менаџмент Групе сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза, признатих у приложеним консолидованим финансијским извјештајима, апроксимира њиховој фер вриједности.

	31. децембар 2020.		У Конвертибилним маркама 31. децембар 2019.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	23,309	22,424	34,140	31,414
Укупно	23,309	22,424	34,140	31,414

Претпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједности због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Групи за сличне финансијске инструменте.
- За хартије од вриједности расположиве за продају којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу последње тржишне цијене наведених хартија од вриједности.

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вриједности груписане у нивое од 1 до 3 у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

- Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произлази из котиране тржишне цијене (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне цијене обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на примјер, цијена) или индиректно (на примјер, проистекло из цијене).
- Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произлази из техника процјењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

	У Конвертибилним маркама 31. децембар 2020.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат (Напомена 16)	5,359	-	-	5,359
Укупно	5,359	-	-	5,359

Укупни добици приказани у укупном осталом резултату се односе на финансијска средства чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат (Нова банка а.д. Бања Лука, *Напомена 16*).

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
40. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА
40.1. Информације о сегментима

На дан 31. децембра 2020. године, извјештајни сегменти Групе, у складу са МСФИ 8, су сљедећи:

1. Фиксна мрежа и интернет, и
2. Мобилна мрежа.

40.2. Приходи и резултати сегмената

Приходи и резултати сегмената у години која завршава 31. децембра 2020. године дати су у прегледу који слиједи:

31. децембар 2020. године	Фиксна мрежа и интернет	Мобилна мрежа	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	233,077,590	253,359,207	486,436,797
Остали пословни приходи	4,973,977	4,387,843	9,361,820
Интерни обрачун између сегмената	65,165,830	28,386,903	93,552,733
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(21,333,557)	(47,504,990)	(68,838,547)
Трошкови запослених	(46,785,695)	(37,585,285)	(84,370,980)
Трошкови амортизације	(71,423,284)	(55,757,219)	(127,180,503)
Трошкови производних услуга	(83,394,053)	(27,307,699)	(110,701,752)
Остали пословни расходи	(11,987,793)	(18,719,197)	(30,706,990)
Финансијски приходи - каматоносни	500,062	370,414	870,476
Финансијски приходи - остали	263,642	239,542	503,184
Обезвређење финансијских средстава	(2,224,892)	(1,496,822)	(3,721,714)
Финансијски расходи	(4,101,225)	(4,096,768)	(8,197,993)
Интерни обрачун између сегмената	(28,386,903)	(65,165,830)	(93,552,733)
Учешће у резултату придружених друштава	65,831	71,576	137,407
Добитак прије опорезивања	34,409,530	29,181,675	63,591,205
Порез на добитак	(3,367,370)	(3,661,161)	(7,028,531)
Нето добитак	31,042,160	25,520,514	56,562,674

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
40. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (Наставак)
40.2. Приходи и резултати сегмената (Наставак)

Приходи и резултати сегмената у години која завршава 31. децембра 2019. године дати су у прегледу који слиједи:

31. децембар 2019. године	Фиксна мрежа и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	185,637,501	285,665,902	471,303,403
Остали пословни приходи	15,204,186	23,394,915	38,599,101
Интерни обрачун између сегмената	66,389,424	28,996,885	95,386,309
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(13,092,515)	(52,503,364)	(65,595,879)
Трошкови запослених	(32,822,815)	(50,504,970)	(83,327,785)
Трошкови амортизације	(76,007,322)	(54,848,407)	(130,855,729)
Трошкови производних услуга	(65,381,531)	(45,482,209)	(110,863,740)
Остали пословни расходи	(10,085,851)	(19,700,791)	(29,786,642)
Финансијски приходи - каматоносни	364,264	560,500	924,764
Финансијски приходи - остали	77,579	119,373	196,952
Обезвређење финансијских средстава	(742,671)	(1,142,761)	(1,885,432)
Финансијски расходи	(2,746,646)	(4,289,152)	(7,035,798)
Интерни обрачун између сегмената	(28,996,885)	(66,389,424)	(95,386,309)
Учешће у резултату придружених друштава	1,930,771	2,970,907	4,901,678
Добитак прије опорезивања	39,727,489	46,847,404	86,574,893
Порез на добитак	(2,485,026)	(3,823,747)	(6,308,773)
Нето добитак	37,242,463	43,023,657	80,266,120

Приходи и резултати сегмената приказани у претходним табелама (за годину која се завршава 31. децембра 2020. и 31. децембра 2019. године) представљају приходе генерисане од продаје екстерним купцима. Приходи између сегмената у току периода су елиминисани.

Рачуноводствене политике извјештајних сегмената су идентичне као и рачуноводствене политике Групе описане у *Напомени 3*.

Добитак сегмента представља профит сваког сегмента, са укљученом алокацијом свих трошкова и то на бази прихода остварених од стране сваког сегмента посебно. То представља критеријум по којем се извјештава према руководиоцима надлежним за доношење кључних одлука, у циљу алокације адекватних ресурса сегментима, као и анализе њихових резултата.

Приходи Групе од главних услуга су детаљно приказани у *Напомени 5* уз консолидоване финансијске извјештаје.

**НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године**
40. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (Наставак)
40.3. Капитална улагања сегмената

Капитална улагања сегмената у току године су сљедећа:

	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна мрежа и интернет	Мобилна мрежа	Укупно
31. децембар 2020. године			
Капитална улагања (Напомене 12, 13 и 14)	95,262,574	35,384,270	130,646,844
31. децембар 2019. године			
Капитална улагања (Напомене 12, 13 и 14)	121,802,149	55,785,013	177,587,162

Капитална улагања обухватају набавке нематеријалних улагања, имовине са правом кориштења, некретнина и опреме у току извјештајног периода.

41. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додатну вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје.

Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења менаџмента. Као резултат изнесеног, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Група има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако менаџмент Групе сматра да Група посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења менаџмента. Менаџмент Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по консолидоване финансијске извјештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2020. године

---

42. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ

Брзо ширење вируса *Covid-19* и његови друштвени и економски ефекти у Републици Српској, као и на глобалном плану могу за посљедицу имати значајан утицај на пословање свих привредних субјеката.

Група редовно прати дешавања у вези са ширењем вируса *Covid-19*, као и утицај на макроекономско окружење и пословање Групе, те спроводи све неопходне мјере како би минимизирало утицај пандемије на пословање. На дан издавања ових финансијских извештаја Групе и даље испуњава своје обавезе о року доспијећа, те континуирано пружа услуге својим клијентима.

43. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2020.	31. децембар 2019.
Евро (EUR)	1.95583	1.95583
Динар (RSD)	0.01663	0.01663
Амерички долар (USD)	1.59257	1.74799
Швајцарски франак (CHF)	1.80145	1.79913

BDO d.o.o. Banja Luka

Ive Andrića 15
78000 Banja Luka
Republika Srpska, BiH
Tel: +387 51 225 011
Fax: +387 51 225 012

www.bdo.ba

